

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Zhodnocení regionálního operačního programu
v regionu soudržnosti Severozápad**

Bc. Lenka DRÁBOVÁ

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lenka Drábová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Zhodnocení regionálního operačního programu v regionu soudržnosti Severozápad

Název anglicky

Assessing the Regional Operational Programme in the Cohesion Region Nordwest

---

Cíle práce

Předmětem diplomové práce je identifikace a analýza hlavních důvodů nedočerpání finančních prostředků strukturálních fondů v programovém období 2007 – 2013 obecně a na příkladu Regionálního operačního programu NUTS 2 Severozápad. Cílem diplomové práce je pak na základě provedené analýzy najít účinná opatření, která by bylo vhodné aplikovat v novém programovém období 2014 – 2020 za účelem maximalizace čerpání finančních prostředků.

Metodika

Teoretická část se zabývá problematikou strukturálních fondů, regionálních operačních programů s vymezením oblasti regionu soudržnosti Severozápad. Praktická část přinese konkrétní výsledky identifikovaných důvodů nedostatečného čerpání finančních prostředků, včetně jejich příčin, jejich analýzu a nalezení adekvátních nástrojů, které bude možné využít v současném programovém období a které zajistí maximální čerpání alokovaných finančních prostředků.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

alokace, disparity, finanční prostředky, implementace, operační program, pochybení, programové období, region, Severozápad, veřejná zakázka.

Doporučené zdroje informací

CABADA, L. *Evropa regionů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-163-2.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: Sběrka zákonů. Praha: Sagit, a.s., 14, ročník 2014, číslo 1008.

ČESKÁ REPUBLIKA, Zákon č. 248/2000 Sb., o regionální podpoře. 2016. In: . Praha: Sagit, ročník 2016, číslo 1129, s. 336. Dostupné také z: 978-80-7488-160-2

HRABÁNKOVÁ, M. – BOHÁČKOVÁ, I. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.

STEJSKAL, J. – KOVÁRNÍK, J. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.

WOKOUN, R. – VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE, – TOTH, P. – MACHÁČEK, J. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1836-7.

WYPLOSZ, C. – BALDWIN, R E. *The economics of European integration*. London: McGraw-Hill Higher Education, 2012. ISBN 978-0-07-713172-2.

ŽÍTEK, V. – MASARYKOVA UNIVERZITA. KATEDRA REGIONÁLNÍ EKONOMIE A SPRÁVY. *Regionální ekonomie a politika I*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. ISBN 80-210-2767-3.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Karel Tomšík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 7. 3. 2017

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 7. 3. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 07. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení regionálního operačního programu v regionu soudržnosti Severozápad" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Karlu Tomšíkovi, Ph. D. za vedení mé diplomové práce. Děkuji za odborné podněty, vstřícnost a ochotu, kterými moji práci provázel. Mé poděkování patří také Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad za poskytnutí relevantních dat pro mou práci. V neposlední řadě děkuji mé dceři a rodině za vytvoření podmínek pro studium a za jejich pochopení.

Zhodnocení regionálního operačního programu v regionu soudržnosti Severozápad

Souhrn práce:

Diplomová práce je věnována problematice implementace regionálních operačních programů v programovém období 2007-2013. Problematika implementace je zkoumána všeobecně a blíže na konkrétním příkladu Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad.

Záměrem práce je zhodnotit pochybení, která ovlivnila realizaci operačního programu ROP SZ, především z hlediska nedočerpání finančních prostředků alokovaný pro programové období 2007-2013. Cílem práce je na základě zhodnocení analyzovaných pochybení doporučit opatření pro programové období 2014-2020, která by maximalizovala čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů.

Teoretická část diplomové práce se zabývá základní myšlenkou regionální politiky a přibližuje její hlavní cíle. Zaměřuje se na důvody evropské integrace, které ve svém důsledku napomáhají ke zmírnění disparit mezi regiony.

Praktická část práce představuje ekonomickou, sociální a environmentální situaci v regionu soudržnosti NUTS II Severozápad a prezentuje řídicí strukturu a cíle ROP SZ. Následně se praktická část zabývá analýzou hlavních problémů, které ovlivnily výši čerpaných finančních prostředků v rámci strukturálních fondů v programovém období 2007 - 2013. Na základě získaných dat z analytické části, práce vyhodnocuje problémové oblasti a navrhuje možná řešení pro období 2014-2020.

Klíčová slova: cíl, nerovnost, Evropská unie, finanční prostředky, implementace, NUTS II, operační program, regionální politika, region, strukturální fondy.

Assessing the Regional Operational Programme in the Cohesion Region Northwest

Summary:

This diploma thesis deals with implementation of regional operation programs in programming period 2007-2013. Problematic of the implementation is researched basically and closer on concrete example of the Region operation program NUTS II Severozápad.

Intention of the thesis is the evaluation of misconduct, which affected realization of operation program ROP SZ, mainly from the aspect of not-spending financial resources allocated for program period 2007-2013. The goal of the work is to recommend measures for program period 2014-2020 based on analyzed misconduct, which will maximize spending of financial resources from structural funds.

The theoretical part of the thesis deals with basic thought of regional politics and describes its main goals. It focuses on reasons of European integration, which helps, in their consequences, to mitigate disparities among the regions.

Practical part presents economical, social and environmental situation in region of cohesion NUTS II Severozápad and presents directional structure of ROP SZ. Then we deal with analyzes of main problems, which affected amount of spending financial resources in structural funds in program period 2007-2013. On the basis of data from the analyzes part we evaluate problematic parts and suggest solutions for period 2014-2020

Keywords: goal, disparity, The European Union, funds, implementation, NUTS II, operation program, regional politics, region, structural funds.

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce.....	13
2.2 Metodika.....	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Regionální politika Evropské unie	15
3.2 Principy, nástroje a cíle regionálního rozvoje	16
3.2.1 Základní dokumenty regionálního rozvoje pro období 2007 - 2013	16
3.2.2 Cíle regionální politiky pro období 2007 - 2013	19
3.2.3 Fondy Evropské Unie 2007 - 2013	21
3.2.4 Programy financované Evropskými fondy v období 2007 - 2013.....	23
3.2.5 Základní dokumenty regionálního rozvoje pro období 2014-2020	27
3.3 Vývoj Regionální politiky v České republice.....	28
3.3.1 Podpora regionálního rozvoje v ČR před vstupem do EU.....	29
3.3.2 Podpora regionálního rozvoje v ČR po vstupu do EU.....	29
4 Vlastní práce	32
4.1 Regionální operační program NUTS II Severozápad.....	32
4.1.1 Řídící orgán a základní struktura řízení	37
4.1.2 Cílové skupiny podpory.....	38
4.2 Čerpání finančních prostředků v období 2007 – 2013	41
4.2.1 Příprava při zahájení programu.....	42
4.2.2 Absorpční kapacita – připravenost žadatelů	42
4.2.3 Nejčastější příčiny pochybení v přípravě a realizaci projektů.....	43
4.2.4 Devalvace měny.....	46
4.3 Analýza čerpání finančních prostředků Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad pro operační období 2007-2013	47
4.3.1 Příprava při zahájení ROP Severozápad.....	47
4.3.2 Pozastavení programu.....	49
4.3.3 Vliv změny kurzu CZK/EUR na implementaci ROP SZ	51
4.3.4 Ukončení Regionálních operačních programů	52
4.4 Udělení finančních oprav ze strany řídicího orgánu ROP SZ	52
4.4.1 Nesrovnalost a finanční oprava.....	53
4.4.2 Pochybení v souvislosti s veřejnými zakázkami.....	56
4.4.3 Nejčastější pochybení v rámci fyzických kontrol.....	59
5 Zhodnocení výsledků a doporučená opatření pro operační období 2014-2020..	61
5.1 Komparace s operačním obdobím 2014-2020.....	63

5.2	Opatření pro veřejné zakázky pro operační období 2014-2020.....	64
6	Závěr.....	66
7	Seznam použitých zdroj.....	68

Seznam obrázků

Obrázek 1:	Rozdělení regionů soudržnosti NUTS II.....	26
Obrázek 2:	Region soudržnosti Severozápad	32
Obrázek 3:	Cíle ROP Severozápad	35
Obrázek 4:	Organizační struktura ÚRR SZ roku 2013	38
Obrázek 5:	Regiony se soustředěnou pomocí státu	40

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Podíl rozpočtů fondů regionální politiky	21
Tabulka 2:	Póly rozvoje regionu Severozápad.....	33
Tabulka 3:	Procentní finanční alokace do úrovně jednotlivých oblastí podpory	36
Tabulka 4:	Přehled projektů v regionech se soustředěnou podporou státu	40
Tabulka 5:	Přehled realizovaných výzev roku 2014	48
Tabulka 6:	Počet pracovníků Úřadu RR SZ v letech 2007 a 2015.....	49
Tabulka 7:	Přehled zrušených výzev v roce 2012	51
Tabulka 8:	Přehled nesrovnalostí ROP SZ za období 2007 - 2016.....	55
Tabulka 9:	Finanční čerpání za CZV v EUR	61
Tabulka 10:	Vyčíslení nedočerpaných finančních prostředků ROP SZ v důsledku jednotlivých pochybení	62

Seznam grafů

Graf 1:	Procentní finanční alokace do jednotlivých os.....	37
Graf 2:	Procentní vyjádření finanční alokace na regiony se soustředěnou podporou státu v NUTS II Severozápad.....	41
Graf 3:	Vývoj kurzu udávaného ECB a kurzu výzev ROP SZ.....	47
Graf 4:	Počet vystavených platebních výměrů na odvody za porušení rozpočtové kázně - období 2007-2016.....	55

Seznam zkratk:

AO	Auditní orgán
CZK	Česká koruna
CZV	Celkové způsobilé náklady
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EGF	Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF)
EK	Evropská komise
EMFF	Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUR	Euro, měnová jednotka Evropské unie
FS	Fond Soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
HSUS	Hospodářská, sociální a územní soudržnost
IROP	Integrovaný operační program
IS MONIT 7+	Informační systém modulu Monit 7+
JŘBU	Jednací řízení bez uveřejnění
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MV	Monitorovací výbor
MZ	Monitorovací zpráva
MZoU	Monitorovací zpráva o udržitelnosti
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
PCO	Platební a certifikační orgán
PPS	Purchasing power standard, standard kupní síly

ROP	Regionální operační program
RR	Regionální rada
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SSR	Společný strategický rámec
SZ	Severozápad
ÚRR	Úřad Regionální rady
VP	Veřejná podpora
VŘ	Výběrové řízení
VZ	Veřejná zakázka
ZV	Způsobilý výdaj
ZVZ	Zákon o zadávání veřejných zakázek
ŽoP	Žádost o platbu

1 Úvod

Regionální a strukturální politika Evropské Unie, se řadí mezi nejvýznamnější politiky Evropské Unie. Ze strany institucí EU jsou souhrnně aktivity v oblasti sociální a zemědělské politiky a politiky na podporu zaměstnanosti nazývány politikou hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). V posledních letech je také v souvislosti s touto politikou stále více akceptován i další aspekt – územní soudržnost – odtud tedy název politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti (HSUS).

Hlavním úkolem politiky soudržnosti je zajistit, aby se regiony, jejichž rozvoj zaostává za evropským průměrem, dostaly pomocí investic do infrastruktury a do řady dalších oblastí na stejnou úroveň. Politika hospodářské a sociální soudržnosti má tedy podle svých tvůrců přispívat ke snižování disparit mezi evropskými regiony a zeměmi.

Kromě přidané hodnoty, která má členskými státy vzniknout díky výměně zkušeností, odborných znalostí a správných postupů, evropské fondy rovněž podporují řádné řízení a zajišťují bezpečné financování po určité období, čímž regionům a členskými státy dávají možnost, aby se rozvíjely vyváženějším a udržitelnějším způsobem. Politiku hospodářské a sociální soudržnosti lze chápat jako nástroj sloužící členskými státy EU coby vzor rozvoje, v němž hraje aktivní roli solidarita a spolupráce.

Důvodů pro vznik a existenci politiky HSUS je celá řada, ať již mají své kořeny v historickém vývoji Evropských společenství či v aktuálních potřebách EU. Prvotním důvodem pro vznik politiky HSUS bylo vyrovnání slabších regionů s konkurencí po vytvoření Společenství. Státy si chránily své problémové regiony, jejichž odvětvové struktury dominovaly průmyslové podniky. Jakmile se vytvořilo Evropské hospodářské společenství, bylo jasné, že ne všechny průmyslové podniky přežijí, proto bylo nutno regionům, kde se tyto „přebytečné podniky“ koncentrovaly pomoci.

Na pomoc postiženým regionům v programovém období 2007–2013 bylo vyčleněno v rámci politiky soudržnosti pro všechny členské státy 347 miliard EUR, což byla více než třetina evropského rozpočtu pro uvedené rozpočtové období. Česká republika mohla z těchto prostředků EU čerpat 26 miliard EUR. Investice členskými státy v tomto období byly koncentrovány na cíle vyplývající ze strategie Evropské unie na pomoc růstu a zaměstnanosti (tzv. Lisabonské strategie). (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012 [online])

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce je zaměřena na problémy implementace operačních programů všeobecně a konkrétněji na příkladu Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad (dále v textu „ROP SZ“) v programovém období 2007-2013.

Hlavním cílem práce je zhodnotit problémy, které ovlivnily implementaci operačního programu ROP SZ a čerpání finančních prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF). Dílčím cílem práce je na základě výsledků analytické části práce doporučit opatření, která je možno aplikovat v programovém období 2014 – 2020.

Cílem práce je navrhnout taková opatření a doporučení, která by vedla k maximalizaci čerpání finančních prostředků vyčleněných v evropském rozpočtu pro Českou republiku v období 2014-2020.

2.2 Metodika

Teoretická část diplomové práce se zabývá důvody vzniku a vývoje regionální politiky. Charakterizuje důležitost regionální politiky a její hlavní cíle. Zaměřuje se na důvody evropské integrace, které ve svém důsledku napomáhají ke zmírnění disparit mezi regiony. Praktická část analyzuje hlavní problémy, které ovlivnily výši čerpaných finančních prostředků v rámci strukturálních fondů v programovém období 2007 - 2013. Zabývá se rozбором problémů v obecné rovině operačních programů a to především problematikou zadávání veřejných zakázek, nedostatečnou administrativní kapacitou ze strany žadatelů, ale i úřadů administrující operační programy. Uvedené problémy jsou v práci ukázány na konkrétním příkladu ROP SZ. Syntézou dat práce vyhodnocuje problémové oblasti a navrhuje možná řešení pro programové období 2014-2020.

Praktická část vyhází z údajů, dokumentů a dat dostupných v informačním systému IS MONIT 7+¹.

¹ IS MONIT 7+ - jedna z úrovní informačního systému, který je nástrojem monitorování implementace programů a projektů spolufinancovaných z fondů EU v období 2007-2013, modul Monit 7+ spravován řídicími orgány a využíván zprostředkujícími subjekty pro administraci projektů. (MMR, 2012 [online])

3 Teoretická východiska

3.1 Regionální politika Evropské unie

...Společenství usiluje o snížení rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí“

Smlouva o založení Evropského společenství, 1957 (Baldwin, a další, 2014 str. 293)

V 50. letech 20. století začala hlubší ekonomická integrace Evropy. Evropský venkov byl velmi chudý. Elektřina a telefon nebyly standartním vybavením vesnických domácností a mnoho z nich nebylo napojeno na rozvod plynu, vody či kanalizace. Z rychlého hospodářského růstu, který v této době Evropa zažívala, profitovaly především města a několik průmyslových regionů. Proto zakladatelé Evropské unie učinili rozvoj venkovských a zaostalých regionů jedním z hlavních cílů evropské integrace. (Baldwin, a další, 2014 str. 294)

Během prvních třech a půl desetiletí existence EU byl úkol pomáhat znevýhodněným regionům ponechán v rukách národních vlád. Většina evropských národů, jak uvnitř, tak i vně EU, utratila velké částky za vybudování infrastruktury venkova. Během 50., 60. a 70. let národní vlády zavedly elektriku a telefonní síť do každého města a vesnice. Postavily silnice, železnice a oblastní univerzity ve snaze rozvynout znevýhodněné regiony. (Baldwin, a další, 2014 str. 312)

1. 1. 1973, kdy do EU vstoupilo Irsko, došlo k významnějšímu financování znevýhodněných regionů a byl založen Evropský fond regionálního rozvoje (Europa Regional Development Fund – ERDF), aby redistribuoval peníze do nejchudších regionů, ale jeho rozpočet byl bezvýznamný. Situace se změnila v 80. letech, kdy EU přijala další nové členy. Během přístupových jednání bylo přislíbeno podstatné zvýšení výdajů pro chudé regiony. Zdůvodnění vyjednávajících stran bylo tvrzení, že ekonomická integrace vyplývající z Jednotného evropského aktu z roku 1986 více vyhovovala evropskému průmyslovému jádru. (Baldwin, a další, 2014 str. 314)

V roce 1987 došlo k revizi základních dokumentů EU a to Římských smluv a Jednotného evropského aktu. Tato revize vedla k opatření, která integrovala strukturální fondy, které byly využívány pro odstranění kumulativních disparit regionů, pod politiku soudržnosti.

V 90. letech 20. století vstoupila v platnost Maastrichtská smlouva, která zavedla nový fond – Fond soudržnosti. Začátkem 21. století došlo k výraznému rozšíření EU. Rozšíření

přineslo nárůst disparit mezi jednotlivými zeměmi EU. V roce 2000 byla politika soudržnosti výrazně ovlivněna přijetím Lisabonské strategie, která kladla důraz na ekonomický růst, zaměstnanost a inovace. Tato strategie nebyla do roku 2010 naplněna, a proto vznikla nová strategie s názvem EVROPA 2020. Strategie EVROPA 2020 je založena na třech základních pilířích: inteligentní růst, udržitelný růst, růst podporující začlenění. Pod tuto strategii spadá programové období 2014 – 2020, které není předmětem analýzy diplomové práce. (Evropská komise, 2015, [online])

3.2 Principy, nástroje a cíle regionálního rozvoje

Princip regionálního rozvoje je vytvářet předpoklady a podmínky pro kvalitní život lidí, napomáhat vyrovnávání nežádoucích kumulativních nerovností, které by mohly přerůst v sociální problém. Narůstání problémů v regionu by mohlo mít destruktivní vliv na samotný region, na stát, ale i na nadnárodní společenství, kterého je stát součástí. Společnost se snaží pomocí Regionální politiky o změnu struktury problémových regionů a stimulovat rozvoj regionů.

Regionální politika, jak je výše uvedeno, je součástí souboru hospodářské a sociální politiky, jejichž pomocí se společnost snaží, dosáhnou základních cílů, jako jsou:

- Hospodářský růst a konkurenceschopnost
- Zvýšení kvality života
- Rozvoj sociální soudržnosti
- Ochrana životního prostředí (Boháčková, Hrabánková, 2009, str. 56 - 66)

3.2.1 Základní dokumenty regionálního rozvoje pro období 2007 - 2013

V základním dokumentu EU v Lisabonské smlouvě, která pozměnila smlouvu o Evropské unii a smlouvu o založení Evropského společenství, v Článku 2 odst. 3 je uvedeno: „...*Unie vytváří vnitřní trh. Usiluje o udržitelný rozvoj Evropy, založený na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřujícím k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku a na vysokém stupni ochrany a zlepšování kvality životního prostředí. Podporuje vědecký a technický pokrok. Bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporuje sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dítěte. Podporuje hospodářskou, sociální a územní soudržnost a solidaritu mezi členskými státy. Respektuje*

svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost a dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví.“ (Evropská Unie, 2007, str. 13)

Z Lisabonské smlouvy vycházejí všeobecné cíle společenství zahrnující ekonomické, sociální a environmentální hlediska, které vedou k trvale udržitelnému rozvoji.

V období 2007 – 2013 se EU řídila při realizaci regionální politiky schválenými Strategickými obecnými zásadami Společenství (SOZS). SOZS obsahovaly principy a priority politiky soudržnosti a ukazovaly cesty, které mohly evropské regiony využít k čerpání finančních prostředků vyčleněných pro národní a regionální programy na programové období 2007-2013. Národní vládní orgány použily SOZS jako podklad pro sestavování svých národních strategických priorit pro uvedené období. Podle zásad SOZS a v souladu s Lisabonskou smlouvou měly finanční zdroje programů spolufinancovaných z politiky soudržnosti směřovat do následujících tří prioritních oblastí:

- zvýšit přitažlivost členských států, regionů a měst pomocí zlepšení přístupnosti, zajištění odpovídající kvality a úrovně služeb a ochrany potenciálu jejich životního prostředí;
- povzbuzovat inovace soukromého podnikání a růstu ekonomických znalostí pomocí výzkumu a inovačních kapacit, včetně nových informačních a komunikačních technologií;
- vytvořit větší počet pracovních míst a pomocí vytvoření lepších pracovních míst přitáhnout větší počet lidí do zaměstnání v rámci podnikatelských aktivit, zlepšení adaptability dělníků a společností a zvýšení investic do lidských zdrojů. (Evropská komise, 2015, [online]), (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012, [online])

Každý členský stát vytváří pro určité operační období svůj Národní rozvojový plán (NRP), který popisuje nejdůležitější rozvojové problémy země v daném období. NRP na základě analýz, charakteristiky a vizí určuje strategii rozvoje jednotlivých států.

Česká republika pro operační období 2007 – 2013 si v NRP určila globální cíl:

„Globálním cílem Národního rozvojového plánu v období 2007 – 2013 je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování

úrovně kvality života obyvatelstva.“ (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006, str. 129, [online])

Z globálního cíle byly vymezeny strategické cíle:

- konkurenceschopná česká ekonomika
- otevřená flexibilní a soudržná česká společnost
- atraktivita prostředí
- vyvážený rozvoj území.

Na strategické cíle navazovaly prioritní osy:

- posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky
- rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti
- životní prostředí a dostupnost

vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky

(Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006, str. 130, [online])

Vždy nemusí platit, že priority rozvoje státu odpovídají i prioritám celoevropské politiky soudržnosti dohodnutým všemi členskými státy EU na nadnárodní úrovni. Dokumentem, který v období 2007 – 2013 vytvořil soulad mezi SOZS a NPR byl Národní strategický referenční rámec (NSRR).

NSRR pro období 2007 - 2013 představoval oficiální dokument, který zahrnoval všechny podstatné problémové okruhy z hlediska potřeb ČR v návaznosti na další dokumenty, zejména na SOZS, Strategii hospodářského růstu a NRP. Zpracování Národního strategického referenčního rámce vycházelo z povinností uvedených v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. (Rada Evropské Unie, 2006, [online])

NSRR byl zaměřen na identifikaci silných a slabých stránek České republiky. Posiloval konkurenceschopnosti ČR, stejně tak jako ukazoval i problematická místa a slabé stránky, které by mohly stát v cestě udržitelnému růstu ekonomiky i společnosti. Strategie se opírala o klíčové evropské strategické dokumenty. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007, str. 33-45, [online])

NSRR udával strukturu systému operačních programů hospodářské a sociální politiky pro operační období 2007—2013, jejichž prostřednictvím byly jednotlivé prioritní osy

realizovány. NSRR byl přijat Evropskou komisí, která schválila jednotlivé operační programy. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007, str. 71, [online])

Dalším klíčovým dokumentem, který je spojen s regionálním rozvojem je zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon představuje základní institucionální zabezpečení regionálního rozvoje v ČR. Zákon stanoví podmínky pro poskytování podpory regionálního rozvoje s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. (Česká republika, Zákon č. 248/2000 Sb., o regionální podpoře, 2016, str. 9)

3.2.2 Cíle regionální politiky pro období 2007 - 2013

V programovém období 2007 – 2013 se zdroje koncentrovaly do nejhudších členských států a regionů. S rozšířením EU souvisel i nárůst regionálních rozdílů a do politiky soudržnosti byly zahrnuty všechny regiony EU. Hlavní oblasti, které regionální politika upřednostňovala, byla podpora růstu, zaměstnanost a inovace. V programovém období 2007-2013, které vycházelo z Lisabonské smlouvy, existovaly tři základní cíle.

Konvergence

Nejvíce prostředků (kolem 80 % všech prostředků na soudržnost) bylo utraceno v rámci prvního cíle. Cíl byl namířen na snižování rozdílů v příjmech mezi regiony EU. Existovaly tři způsoby, jak čerpat prostředky z tohoto cíle. Hlavní část prostředků byla distribuována do regionů NUTS II, jejichž HDP na obyvatele bylo nižší než 75 % průměru států EU. Takových regionů bylo 84 a jejich celková populace čítala 154 milionů lidí (31% EU 27). Dále byly k čerpání oprávněny tzv. *phase-out* regiony, které by před východním rozšířením² byly oprávněny k podpoře, ale po započtení nově přichozích značně chudších regionů už nesplňují podmínku 75 % průměru HDP států EU. Tyto regiony pokrývaly 16 milionů obyvatel (3% EU 27), ale zahrnovaly i některé regiony v bohatých zemích, jako je třeba Německo, Rakousko, Británie nebo Itálie.

²Rozšíření roku 2004 - Prvního května 2004 přistoupilo k EU deset nových zemí a téměř 75 milionů občanů. Estonsko, Lotyšsko, Litva, Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Kypr a Malta (poznámka autora).

Poslední část výdajů z Kohezního fondu (zhruba 70 miliard EUR z celkových 283 miliard), byla alokována na státy, nikoliv regiony; k pomoci se kvalifikovaly všechny regiony v daném státu bez ohledu na jejich bohatství. Toto pravidlo bylo pozůstatkem předchozího období (započatého v roce 1992), které prosadili předešní příjemci těchto peněz, zejména Španělsko, Portugalsko a Řecko. K pomoci se kvalifikovaly státy s příjmy pod 90% průměr států EU. Španělsko, které bylo technicky příliš bohaté na to, aby mělo možnost čerpat prostředky, použilo svou politickou sílu v Radě a vyjednálo si výjimku, a tak se do skupiny příjemců kvalifikovalo přechodně. Jelikož nejchudší regiony Španělska, Portugalska i Řecka mají nárok na pomoc podle prvního kritéria, mířily peníze z Kohezního fondu i do bohatších regionů těchto zemí. (Baldwin, a další, 2014, str. 314, 315)

Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Druhým cílem je „regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“. Nárok na pomoc měly všechny regiony, které nečerpaly z cíle konvergence. Cílem bylo posílit konkurenceschopnost a atraktivitu regionů stejně jako regionální zaměstnanost. K naplnění cíle bylo přistupováno dvěma způsoby. Rozvojové programy zaprvé pomáhaly regionům ve strukturální změně podporou inovací a rozvojem „znalostní společnosti“, podnikatelství, ochrany životního prostředí a zlepšení dostupnosti regionu. Dále fondy podporovaly tvorbu lepších pracovních míst adaptací pracovní síly v regionu. (Baldwin, a další, 2014 str. 314)

Územní spolupráce

Tento cíl mířil k obnovení spolupráce na přeshraniční transnacionální úrovni. Pod jeden cíl byla shromážděna řada dříve existujících programů. Celková částka na tento cíl byla jen 9 miliard eur, tedy okolo 2 % regionálních fondů. Všichni obyvatelé EU byli pokryti minimálně jedním programem transnacionální spolupráce a zhruba jedna třetina žije v příhraničních oblastech. (Baldwin, a další, 2014, str. 315)

Tabulka 1: Podíl rozpočtů fondů regionální politiky

	% fondů regionální politiky	% populace EU 27
konvergence	82	standartní regionální konvergence (34) <i>phase-out</i> (3), Kohezní fond (34)
regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	16	všechny regiony mimo cíl konvergence (66)
územní spolupráce	2	100

Zdroj: Politika soudržnosti EU 1988-2008: investice do budoucnosti Evropy, InfoRegio, červenec 2008 (Baldwin, a další, 2012, str. 315)

3.2.3 Fondy Evropské Unie 2007 - 2013

Fondy EU představují hlavní nástroj k realizaci cílů evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony.

Strukturální a investiční fondy

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)

Fond je zaměřený na podporu programů a jejich prostřednictvím projektů, které jsou zaměřeny na regiony s dlouhodobou nezaměstnaností a nízkými příjmy. Z fondu jsou podporovány programy, které se zaměřují na regionální růst, hospodářské změny pro zvýšení konkurenceschopnosti a na územní spolupráci v rámci EU. Podpora se především soustředí na ekonomickou a sociální soudržnost mezi regiony a tím se snaží o nápravu kumulativních disparit.

Podporovány jsou investiční projekty, například výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zatížení, budování stokových systémů, podpora obnovování potenciálu

podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů, přestavba kulturních památek, výsadba regenerační zeleně, výstavba infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, zavádění služeb elektronické veřejné správy.

V programovém období 2007-2013 tento fond podporoval dosažení cíle „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.“

Evropský sociální fond (ESF)

ESF je hlavním nástrojem podpory aktivit v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Hlavním cílem jsou investice do lidského kapitálu. ESF podporuje neinvestiční projekty, například získání nové kvalifikace pro nezaměstnané, speciální programy pro hendikepované osoby, osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů.

V programovém období 2007-2013 ESF podporoval cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.“

Fond soudržnosti (FS)

Uvádí se také jako Kohezní fond, je na rozdíl od ostatních strukturálních fondů určen na podporu rozvoje nejméně rozvinutým státům Společenství. Na rozdíl od strukturálních fondů byl tento fond zaměřen na jednotlivé investiční projekty v oblastech životního prostředí a dopravy (sítě silničních a železničních koridorů, mezinárodních letišť a vodních cest).

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

EAFRD je finančním nástrojem na podporu investice pro modernizaci výroby zemědělských podniků a pro zpracování a marketing produktů. Tento fond spadá do společné zemědělské politiky EU a v operačním období nepatřil mezi strukturální fondy. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny. Z fondu je také podporováno zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a rozrůznění hospodářství na venkově.

Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)

Je to finanční nástroj ke změně struktury rybářství. Tento fond spadá do společné rybářské politiky EU a od roku 2007 nepatří mezi strukturální fondy. Vzhled k vnitrozemské poloze

ČR se nepředpokládá, že bychom tento fond výrazně využívali. Fond podporuje projekty vedoucí k vyšší konkurenceschopnosti a ochraně životního prostředí. Financuje aktivity týkající se mořského i vnitrozemského rybolovu (např. odbahňování rybníků), investice na modernizaci zpracovatelského průmyslu, modernizace plavidel, obhospodařování vodních ploch a na podporu likvidace už nedostačujících plavidel.

Ostatní fondy

Fond solidarity (FS)

Fond poskytuje rychlou a pružnou finanční pomoc pro členské i kandidátské země, které byly postižené přírodní, technickou nebo ekologickou katastrofou. O pomoc může zažádat stát, kterému přírodní katastrofou byly způsobeny škody vyšší než 0,6 % HDP postiženého státu. V rámci fondu lze poskytnout pomoc také k preventivnímu opatření proti těmto přírodním katastrofám.

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF)

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF) financuje projekty na podporu pracovníkům propuštěným v důsledku globalizace. Podporuje aktivity při hledání zaměstnání a na rekvalifikaci. To znamená např. v případě bankrotu velké firmy, nebo při přemístění firmy mimo území EU, případně když je v regionu v jednom odvětví propuštěno mnoho lidí najednou. O pomoc z tohoto fondu mohou požádat pouze členské státy EU. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012 [online])

3.2.4 Programy financované Evropskými fondy v období 2007 - 2013

V letech 2007 – 2013 financovaly strukturální a investiční fondy operační programy, které představovaly rozvojové strategie regionů a členských států. Tyto programy navazovaly na základní zaměření formulovaná Evropskou komisí, a která jsou používána v rámci Společenství. Prostřednictvím programů byly strukturální fondy a kohezní fond zaměřeny na ekonomické a sociální struktury členských států EU. Především na oblasti:

- rozvoj znalostí a inovací
- rozvoj dopravy
- ochrana životního prostředí
- lidské zdroje

- podpora podnikání
- rozvoj energetických sítí
- obnova měst a venkova
- cestovní ruch
- kultura
- posilování institucionální kapacity státní správy

V období 2007-2013 existovaly v ČR čtyři druhy programů – tematických, regionálních, operačních pro Prahu a operační pro územní spolupráci.

Tematické operační programy v ČR, které patřily pod Cíl Konvergence:

- Integrovaný operační program (IOP), který byl zaměřen na řešení společných regionálních problémů. Na modernizaci veřejné správy, podporu územního rozvoje v oblasti cestovního ruchu, kulturního dědictví a rozvoje veřejných služeb a jejich dostupnosti. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012, [online])
- Operační program Doprava (OPD), byl zaměřen na zkvalitnění dopravní infrastruktury a to evropského a celostátní významu - transevropské dopravní sítě (TEN-T)³, silniční infrastruktur a to dálnice, rychlostní komunikace a silnice I. třídy a rozvoj a modernizace pražského metra. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012, [online])
- Operační program Životní prostředí (OŽP), byl zaměřen na zlepšení kvality životního prostředí a zdraví obyvatelstva. Přispíval ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řešil problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporoval péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012, [online])
- Operační program Podnikání a inovace (OP PI) byl zaměřen na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. Podporoval vznik nových a rozvoj stávajících podniků, inovační potenciál a využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie. Umožňoval zkvalitňování infrastruktury a služeb pro podnikání a navazování součinnosti mezi

³ TEN-T - silničních a železničních koridorů, mezinárodních letišť a vodních cest. Důvodem jejího zřízení bylo zlepšení dopravní infrastruktury v mezinárodní sféře. Byla schválena Evropským parlamentem v roce 1993.(MMR, 2012, [online])

podniky a vědeckovýzkumnými zařízeními. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012, [online])

- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) byl zaměřen na posilování výzkumného, vývojového potenciálu ČR. Především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem. Podporoval vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou, budování nových výzkumných pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012, [online])
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) byl zaměřen na aktivní politiku na trhu práce, profesního vzdělávání, na začleňování sociálně vyloučeného obyvatelstva zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a podporu rovných příležitostí. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012, [online])
- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost) byl zaměřen na zkvalitnění a modernizaci systémů vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012, [online])
- Operační program Technická pomoc (OPTP) byl určen k podpoře jednotného přístupu na národní úrovni pro zajištění aktivit efektivního řízení, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace NSRR, který zastřešoval aktivity politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR v letech 2007–2013. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012, [online])

Regionální operační programy spadaly pod Cíl Konvergence a zaměřovaly se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionů vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. Měly zajistit efektivní řešení problémů, které se vztahovaly k jednotlivým krajům. Jednalo se o sedm Regionálních operačních programů:

- ROP NUTS II Severozápad (Ústecký a Karlovarský kraj)
- ROP NUTS II Moravskoslezsko (Moravskoslezský kraj)
- ROP NUTS II Jihovýchod (Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina)

- ROP NUTS II Severovýchod (Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraje)
- ROP NUTS II Střední Morava (Olomoucký a Zlínský kraj)
- ROP NUTS II Jihozápad (Jihočeský a Plzeňský kraje)
- ROP NUTS II Střední Čechy (Středočeský kraj) (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012, [online])

Obrázek 1: Rozdělení regionů soudržnosti NUTS II

Zdroj: Evropské strukturální a investiční fondy, regiony regionální politika, 2012, (Evropské strukturální a investiční fondy, 2012 [online])

Mezi operační programy pro Prahu, které spadaly pod Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, patřily:

Operační program Praha – Konkurenceschopnost (OPPK), který byl určen pro investiční projekty realizované na území Prahy se zaměřením na podporu veřejné dopravy a dopravní dostupnosti v Praze, na podporu inovací, informačních a komunikačních technologií, podnikání a zlepšování životního prostředí v Praze.

Operační program Praha - Adaptabilita (OPPA), který byl určen na podporu neinvestičních projektů na území Prahy zaměřených na vzdělávání, sociální integraci, podporu zaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji.

Operační programy evropské územní spolupráce byly zaměřeny na hospodářský rozvoj příhraničních regionů, rozvoj lidských zdrojů v tomto území, rozvoj příhraniční spolupráce, rozvoj území a podpora ochrany životního prostředí. Z programu byly také

podporovány různé aktivity v příhraničí např. cestovní ruch, místní společenské akce a skupiny. Mezi operační programy pod Cíl Evropská územní spolupráce patřily:

- Program přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013 - pro české kraje (NUTS 3) Karlovarský, Plzeňský a Jihočeský.
- Program přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika – Polská republika 2007-2013 - pro české kraje (NUTS 3) Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský.
- Cíl Evropská územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007-2013 – pro české kraje (NUTS 3) Jihočeský, Jihomoravský a Vysočina.
- Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007-2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou – pro české kraje (NUTS 3) Karlovarský, Ústecký a Liberecký.
- Program přeshraniční spolupráce Slovensko – Česká republika 2007-2013 – pro české kraje (NUTS 3) Jihomoravské, Moravskoslezský a Zlínský.
- Síťový operační program ESPON 2013 - byl výzkumným programem na podporu územního plánování a regionální rozvoj. Cílem programu bylo poskytovat informace, analýzy, mapy, databáze, indikátory atp., které by přispívaly k harmonickému rozvoji regionů či územních celků. Tohoto programu mohly využít veřejné organizace a soukromé subjekty, které patří mezi členské státy EU, ale i mezi partnerské země EU, jako je např. Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko a Island.
- Síťový operační program INTER - byl zaměřen na posílení aktivit územní spolupráce v členských státech EU a dalších zemí zapojených do programu, zejména na šíření znalostí, zkušeností a dalších výstupů z programů přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012, [online]), (MMR ČR, Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013-verze červenec 2007, 2007, str. 71-79, [online])

3.2.5 Základní dokumenty regionálního rozvoje pro období 2014-2020

Pro programové období 2014 – 2020 vychází politika regionálního rozvoje ze strategie EVROPA 2020. (Wokoun a další, 2011, str. 195)

Cíle strategie EVROPA 2020:

- Zaměstnanost – 75% zaměstnanost osob ve věku od 20 – 64 let

- Výzkum a vývoj – investice do výzkumu a vývoje ve výši 3 % HDP EU
- Změna klimatu a udržitelné zdroje energie – snížení emisí skleníkových plynů o 20% s porovnání s rokem 1990, zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie o 20 %, zvýšit energetickou účinnost o 20%
- Vzdělávání – snížení míry nedokončeného studia o 10 %, zvýšení podílu na 40 % ve věkové skupině od 30 – 34 let vysokoškolsky vzdělaných obyvatel
- Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení – snížit počet lidí, kteří žijí v chudobě a sociálním vyloučení o 20 milionů (Wokoun a další, 2011, str. 194, 195)

Na strategii EVROPA 2020 navazuje Společný strategický rámec pro období 2014 – 2020, který nahradil SOZS (Strategické obecné zásady Společenství). Na základě SSR členské státy EU podepsaly s EU Dohodu o partnerství pro programové období 2014 – 2020.

Dohoda o partnerství je pro programové období 2014 – 2020 zastřešujícím dokumentem pro čerpání finanční prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů. Pro ČR byly pro probíhající operační období alokovány finanční prostředky ve výši 24 miliard EUR. (Evropská komise, 2015,[online])

3.3 Vývoj Regionální politiky v České republice

Regionální politika byla v České republice nově vytvořena po roce 1989 jako jeden z významných nástrojů přispívajících k řešení regionálních rozdílů v sociálně ekonomickém rozvoji státu.

V roce 1989 byla ČR ještě součástí Československa a vstoupila do období zásadních politických, hospodářských a společenských změn. ČR byla země s relativně malými meziregionálními disparitami, které byly výsledkem tlaku státu v minulém období tyto rozdíly vyrovnávat a to bez ohledu na náklady a efektivnost celého procesu.

V důsledku transformace českého hospodářství na tržní ekonomiku se začal vývoj jednotlivých regionů po roce 1990 poměrně výrazně diferencovat. Tato diferenciací regionů byla ovlivněna různými faktory, jako např. poloha, stupeň urbanizace, dynamika ve změně ekonomických struktur. Výsledek byla stagnace nekonkurenceschopných odvětví. (Postránacký, 2010 str. 10, [online])

Primárním faktorem, který ovlivnil další vývoj regionální politiky v ČR, byla recese ekonomiky a s tím spojené zvyšování nezaměstnanosti. Jako sekundární faktor byla příprava vstupu ČR do Evropské unie.

Hlavním úkolem státu bylo především vytvořit legislativní, institucionální a koncepční rámec regionální politiky. Dále prostřednictvím konkrétních programů přispívat ke snížení největších regionálních disparit, které přesahovaly možnosti územních samosprávných celků. V listopadu 1996 bylo zřízeno Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), které je dle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů, ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky do dnešní doby. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012, [online])

3.3.1 Podpora regionálního rozvoje v ČR před vstupem do EU

ČR měla možnost od roku 2000 do vstupu do EU čerpat ze tří předvstupních programů Phare⁴, SAPARD⁵, ISPA⁶. Nejednalo se o řádné programové období a standardní programy. Odlišnost se standardními pravidly byla především v objemu poskytovaných prostředků. ČR byly poskytnuty v předvstupním období řádově nižší finanční zdroje, než na které by měla nárok, jako člen Společenství.

Nižší byl i počet programů, z nichž se dalo čerpat, což zjednodušovalo orientaci potenciálním příjemcům i samotným administrátorům. Předvstupní období se také vyznačovalo tím, že koneční příjemci a administrátoři v celém aparátu od přijímacích úředníků, informačních poradců až po řídicí pracovníky měli možnost nacvičit a nastavit potřebné procesy dle pravidel Společenství. (Zimmermanová, a další, 2012 str. 2, [online])

3.3.2 Podpora regionálního rozvoje v ČR po vstupu do EU

Období 2004-2006

1. 5. 2004 vstoupila ČR do EU a začala s aktivním čerpáním prostředků ze strukturálních fondů a fondů soudržnosti. ČR přistoupila do probíhajícího sedmiletého období 2000 - 2006 v jeho druhé polovině a to znamenalo převzít veškerý evropský institucionální a legislativní rámec spojený s implementací regionální politiky bez možnosti ovlivnění.

⁴Poland and Hungary Assistance to the Restructuring of the Economy – hlavním cílem tohoto programu bylo plnění Kodaňských kritérií, tj. podmínek, které musí státy splňovat pro vstoupení do EU.

⁵Special Action Programme for Agricultural and Rural Development – zavádění právních předpisů v rámci společné zemědělské politiky.

⁶Instrument for Structural Policies for Pre-Accession, - k financování infrastrukturním projektům v oblasti životního prostředí a v oblasti dopravy (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012, [online])

Pro nové členské státy byla pravidla čerpání prostředků upravena oproti standardním programům. Operační programy (OP Infrastruktura, OP Průmysl a podnikání, OP Rozvoj lidských zdrojů, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, Společný regionální operační program), které byly financovány ze strukturálních fondů v rámci Cíle 1, byly realizovány ve všech regionech ČR kromě Prahy. Cíl 1 směřoval k podpoře růstu regionů s HDP na obyvatele pod 75 % průměru EU.

Operační programy spadající pod Cíle 2 a 3 (Jednotný programový dokument pro Cíl 2, Jednotný programový dokument pro Cíl 3) byly financovány také ze strukturálních fondů. Region, který spadal pod Cíl 2, a 3 v České republice byla Praha. (Zimmermanová, a další, 2012 str. 5) Cíle se mohli realizovat pouze ze dvou iniciativ Společenství -INTERREG III⁷ a EQUAL⁸. (Hrabánková, a další, 2009 str. 14)

Období 2007-2013

Programové období 2007-2013 bylo první období, v němž ČR byla celou dobu členským státem EU a mohla plně využít finanční prostředky ze strukturálních fondů. Odpovídala tomu i výše prostředků určených na podporu regionální politiky v ČR. V porovnání s předchozím programovým obdobím, ale i v porovnání s jinými členskými zeměmi se jednalo o mnohonásobně větší finanční alokaci. Evropská komise se snažila v tomto období o zjednodušení celého systému rozdělování dotací, přesto si ČR vyjednala 26 operačních programů, viz podrobněji kapitola 3.2.4 diplomové práce.

⁷ Interreg III pro období 2000 - 2006, měl tři části (A, B, C), bylo jednou z iniciativ Evropských společenství, která byla schválena Evropskou komisí pro členské země Evropské unie, a bylo nástrojem pro překonání nevýhod plynoucích z příhraniční pozice dané oblasti. Část A se týkala přeshraniční spolupráce, část B byla zaměřena na nadnárodní spolupráci a část C podporuje meziregionální spolupráci. V období 2007—2013 byla Iniciativa Společenství Interreg nahrazena programy cíle Evropská územní spolupráce (přeshraniční spolupráce, nadnárodní spolupráce, meziregionální spolupráce, Espon 2013 a Interact II). (MMR, Slovník pojmů/Interreg III, 2012, [online])

⁸ EQUAL - iniciativa Společenství, která v programovacím období 2000 - 2006 byla spolufinancována ze Strukturálních fondů - Evropského sociálního fondu byla jedním z nástrojů na dosažení cílů Evropské strategie zaměstnanosti EMPLOYMENT implementované v minulém programovacím období. (MMR ČR, Iniciativy-Společenství/EQUAL, 2012, [online])

Období 2014-2020

ČR se v současnosti nachází v programovém období 2014-2020, přestože ještě nadále dobíhají některé projekty ze starého programového období 2007–2013. Programové období 2014-2020 přináší novinky a změny jak na české, tak na evropské úrovni. Zatímco v předchozím období byl základním programovým dokumentem pro využívání fondů EU Národní strategický referenční rámec (viz kapitola 3.2.1), pro nové období byl zpracován každým členským státem dokument s názvem Dohoda o partnerství, který napomáhá naplňovat vize definované v dokumentu Evropa 2020. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015, str. 8)

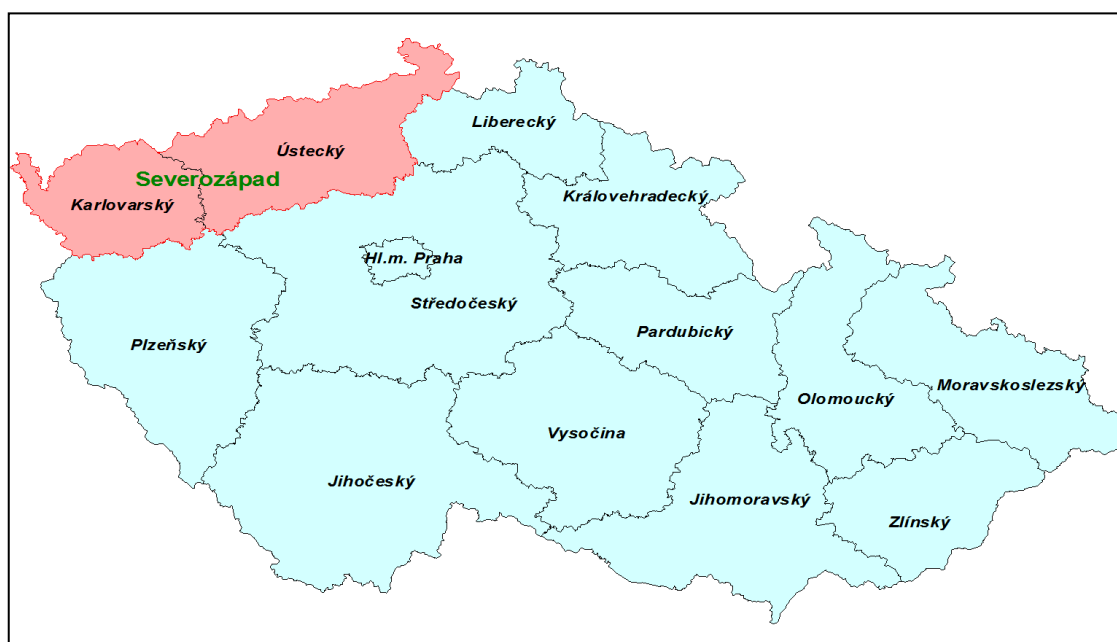
Dokument Dohoda o partnerství definuje nové operační programy a bude proto pro následujících 5–8 let pomůckou pro čerpání finanční podpory. Nové operační období přináší zásadní změny v zavedení jasných a měřitelných milníků a cílových hodnot pro všechny programy, vytvoření systému obecných a tematických předběžných podmínek, nové cíle a priority – cíl Investice pro růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce, snížení počtu operačních programů, jednotné metodické prostředí pro snížení administrativ. Změnami, které přináší operační období 2014-2020 se ČR snaží reagovat na nemalé problémy nejen v čerpání finančních prostředků ze strukturálních a investičních fondů, ale i jeho administraci, na něž ve svých zprávách upozornila Evropská komise. Většina nástrojů by měla přispět k zjednodušení procesu a k efektivitě při spravování dotací. (Farkač, a další, 2016, str. 1[online])

4 Vlastní práce

4.1 Regionální operační program NUTS II Severozápad

Diplomová práce je zaměřena na Regionální operační program NUTS II Severozápad (ROP Severozápad), který byl určen pro region soudržnosti Severozápad. Region Severozápad se člení na dva správní obvody (NUTS 3) Karlovarský a Ústecký kraj. Území regionu Severozápad se dále rozděluje na 10 okresů (NUTS 4) a 486 obcí (NUTS 5). V regionu žije asi 1,13 mil. obyvatel, což prezentuje přibližně 1/10 populace ČR.

Obrázek 2: Region soudržnosti Severozápad

Zdroj: Prováděcí dokument ROP SZ

Region Severozápad je nejmenším regionem soudržnosti v ČR v počtu obyvatel. Území regionu Severozápad se vyznačuje vnitřními rozdíly v koncentraci obyvatel. Hustota zalidnění severovýchodní části (průmyslové) je téměř dvojnásobná oproti jihozápadní části (lázeňské oblasti) regionu SZ. Polohu regionu lze v souvislosti se střední Evropou hodnotit jako výhodnou. Region svojí severovýchodní částí leží na spojnici důležité transevropské rozvojové osy spojující Berlín, Prahu a Vídeň. Výhody plynoucí z umístění regionu jsou ale značně limitovány špatnou dopravní dostupností jak z vnitrozemí, tak vzhledem k malé propustnosti hranic i ze zahraničí. Pouze část regionu podél labské rozvojové osy je s hl. městem Prahou a vnitrozemím propojena odpovídajícím způsobem dálnicí D8

a I. národním tranzitním železničním koridorem. Severozápad je regionem se značnou mírou urbanizace. Ve městech žije okolo 80 % celkového počtu obyvatel (oproti 70 % celorepublikové úrovni). Karlovarský kraj má po Praze největší podíl městského obyvatelstva. Struktura osídlení je polycentrická, tzn., že na rozdíl od jiných regionů nemá region Severozápad hlavní centrum. Funkci pólů rozvoje plní šest velkých měst s 50 000 až 100 000 obyvateli. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015, str. 20-25 [online])

Tabulka 2: Póly rozvoje regionu Severozápad

Město	počet obyvatel	
	k 31. 12. 2007	k 31. 12. 2013
Ústí nad Labem	94 960	93 523
Most	67 543	67 332
Děčín	52 509	50 104
Teplice	51 461	50 024
Karlovy Vary	50 202	49 864
Chomutov	49 882	48 185

Zdroj: Český statistický úřad, 2016,[online]

Změny v oblasti ekonomiky a restrukturalizace výroby po roce 1989 vedly k rozsáhlé transformaci odvětvové struktury a ke změnám v rozmístění hospodářských aktivit ekonomické základny v regionu. Ve stejném období došlo také k výraznému snížení zaměstnanosti v primární a částečně i sekundární výrobě a vzrostla zaměstnanost ve službách.

Ekonomická váha regionu byla v minulosti výrazně nadprůměrná. Region patřil k vysoce průmyslovým regionům s důrazem především na těžbu nerostných surovin, energetiku a další odvětví těžkého průmyslu (např. strojírenství a chemický průmysl) a na zemědělskou velkovýrobu. Uvedené činnosti měly řadu negativních dopadů na kvalitu životního a sociálního prostředí, na sídelní strukturu a vzdělanostní strukturu obyvatel velké části regionu. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015, str. 45, [online])

Velkovýrobní způsob v průmyslu, zemědělství, těžbě a energetice vedl ke vzrůstajícímu zhoršování životního prostředí a krajiny. Přejít od hlubinné těžby uhlí a kaolinu na těžbu

povrchovou navíc vedl ke zpusošení rozsáhlých území. I přes postupnou rekultivaci a revitalizaci území po těžbě zaujímají prostory poničené těžbou (zejména skrývky) stále značné plochy v centrálních částech regionu Severozápad. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015, str. 36-38, [online])

Převážná část oblasti se v současné době řadí mezi regiony se soustředěnou pomocí státu, které se dále dělí na tři typy dle charakteru postižení (strukturálně postižené, hospodářsky slabé, s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností). Typy regionů bylo pro období 2007 - 2013 vymezeno na základě usnesení vlády ČR č. 141 ze dne 22. 2. 2010. (Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007-2013, str. 81, 2015, [oline])

V rámci programu byli příjemci podpory samosprávné celky (tj. obce, kraje), svazky obcí, organizace zřizované a zakládáné kraji nebo obcemi, školská a vzdělávací zařízení s právní subjektivitou zařazená do školského rejstříku, profesní a zájmová sdružení, nestátní neziskové organizace a podnikatelé.

Regionální operační program NUTS II Severozápad (ROP SZ) patřil mezi regionální operační programy k cíli Konvergence a byl financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF).

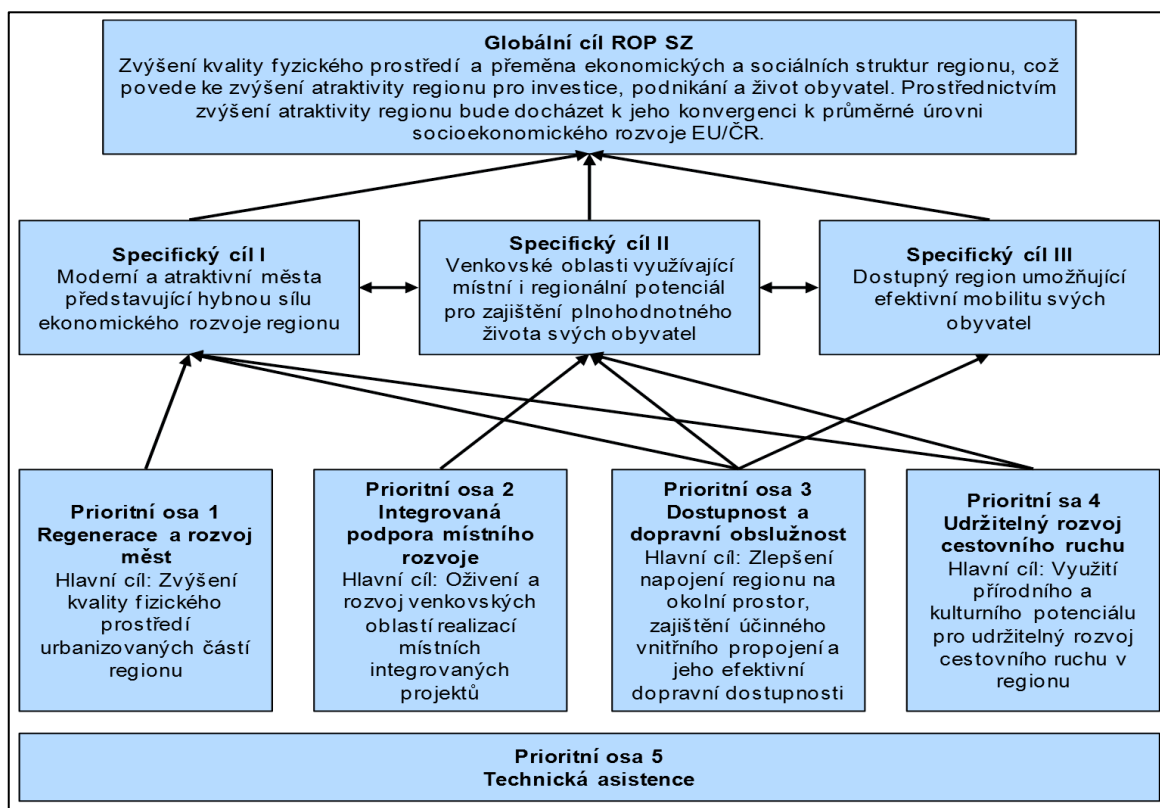
Globálním cílem ROP SZ bylo zvýšení kvality fyzického prostředí a změna ekonomických a sociálních struktur regionu, jako předpoklad pro zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život obyvatel.

Globální cíl byl uskutečňován prostřednictvím splnění tří specifických cílů ROP SZ:

- Specifický cíl I – Moderní a atraktivní města představující hlavní hybnou sílu ekonomického rozvoje regionu;
  - Specifický cíl II – Venkovské oblasti využívající místní i regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel;
  - Specifický cíl III – Dostupný region umožňující efektivní mobilitu svých obyvatel.
- (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015, str. 34, [online])

Pro dosažení globálního cíle a specifických cílů stanovoval ROP SZ 5 prioritních os, které se členily do 12 oblastí podpory.

Obrázek 3: Cíle ROP Severozápad

Zdroj: Závěrečná zpráva ROP Severozápad 2016 (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016,[online])

- Prioritní osa 1 - Regenerace a rozvoj měst
  - 1.1 Podpora rozvojových pólů regionu
  - 1.2 Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst
  - 1.3 Infrastruktura v oblasti rozvoje lidských zdrojů
- Prioritní osa 2 - Integrovaná podpora místního rozvoje
  - 2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti
  - 2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury
- Prioritní osa 3 - Dostupnost a dopravní obslužnost
  - 3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu
  - 3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu
- Prioritní osa 4 - Udržitelný rozvoj cestovního ruchu
  - 4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury ČR
  - 4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení
  - 4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů cestovního ruchu

– Prioritní osa 5 - Technická asistence

5.1 Podpora implementace ROP Severozápad

5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015, str. 37, [online])

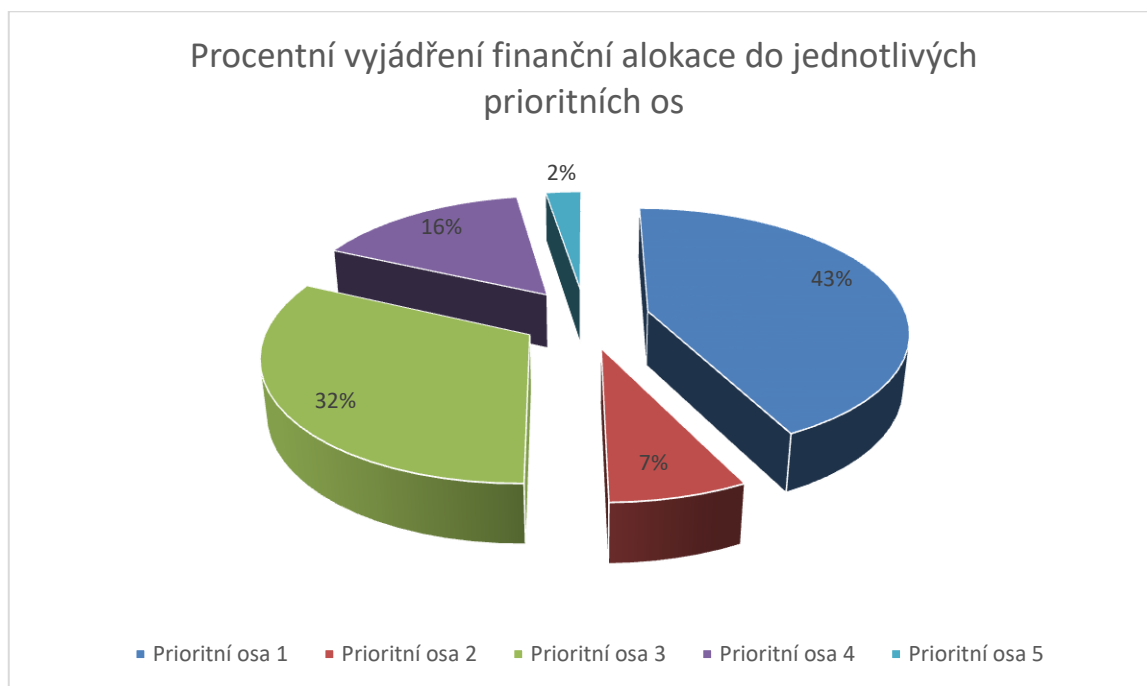
Alokace ROP SZ z prostředků ERDF činila 708 127 480 EUR. Zdroje ROP SZ, včetně národních zdrojů, činily 833 091 153 EUR. Finanční alokace ROP SZ byla do jednotlivých prioritních os a oblastí podpory rozdělena dle poměrů, které jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka 3: Procentní finanční alokace do úrovně jednotlivých oblastí podpory

Prioritní osa	Oblast podpory	Podíl prioritní osy na ROP SZ	Podíl oblasti podpory na prioritní ose	Podíl oblasti podpory na ROP SZ
Prioritní osa 1 Regenerace a rozvoj měst	1.1 Podpora rozvojových pólů regionu	42,61 %	39,19 %	16,70 %
	1.2 Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst		34,28 %	14,61 %
	1.3 Infrastruktura v oblasti rozvoje lidských zdrojů		26,52 %	11,30 %
Prioritní osa 2 Integrovaná podpora místního rozvoje	2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti	7,16 %	4,07 %	0,29 %
	2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury		95,93 %	6,87 %
Prioritní osa 3 Dostupnost a dopravní obslužnost	3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu	32,05 %	68,57 %	21,97 %
	3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu		31,43 %	10,07 %
Prioritní osa 4 Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury CR	15,61 %	68,11 %	10,63 %
	4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení		26,42 %	4,12 %
	4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů cestovního ruchu		5,47 %	0,85 %
Prioritní osa 5 Technická asistence	5.1 Podpora implementace ROP Severozápad	2,57 %	92,34 %	2,37 %
	5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity		7,66 %	0,20 %

Zdroj: Prováděcí dokument ROP SZ (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016, [online])

Graf 1: Procentní finanční alokace do jednotlivých os

Zdroj: Závěrečná zpráva ROP SZ, 2016, upravené

4.1.1 Řídící orgán a základní struktura řízení

Řídícím orgánem ROP Severozápad je dle §16 odst. 3 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, (dále v textu zákon o podpoře regionálního rozvoje) Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad (dále jen Regionální rada). Regionální rada je odpovědná za řízení a provádění ROP Severozápad v souladu se zásadou řádného finančního řízení a v souladu s pravidly pro implementaci operačních programů definovaných centrálním koordinačním orgánem⁹. Orgány Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad jsou:

Výbor Regionální rady - Výbor je volen z členů zastupitelstva Ústeckého a Karlovarského kraje. Celkový počet členů Výboru RR je 16 (každý kraj je zastoupen 8 členy). Výbor jedná a rozhoduje dle §16e zákona podpoře regionálního rozvoje, o věcech spojených s realizací ROP, zejména pak schvaluje realizační a řídicí dokumentaci ROP, opatření týkající se publicity a informovanosti o ROP, výběr projektů, kterým RR poskytne dotaci. Dále volí a odvolává předsedu a místopředsedu RR, jmenuje a odvolává ředitele Úřadu Regionální rady na návrh předsedy Regionální rady, stanovuje organizační strukturu

⁹ Národní orgán pro koordinaci (NOK)

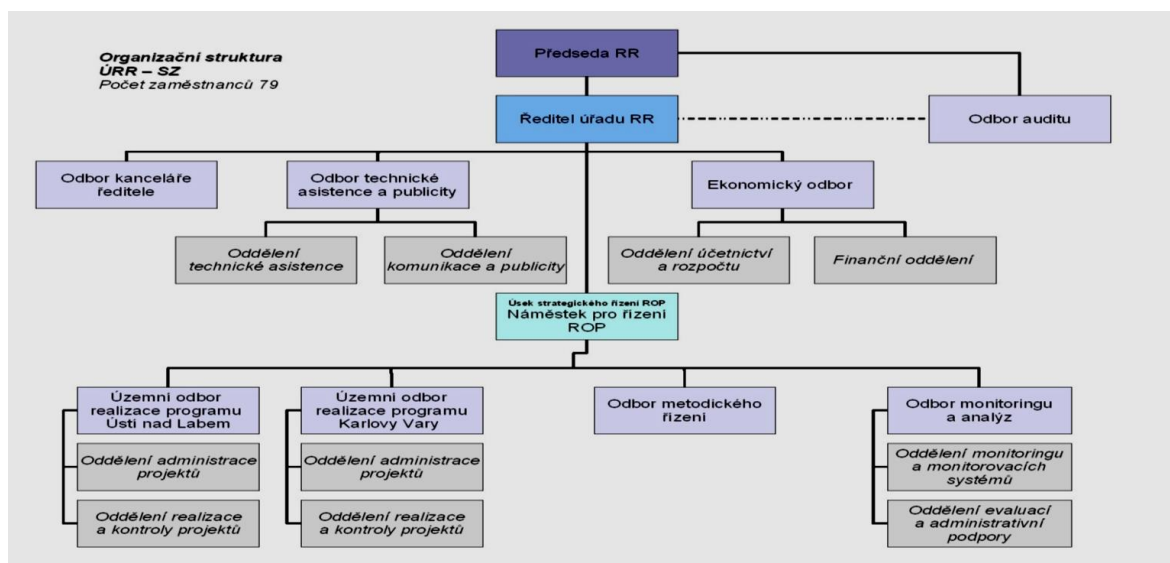
a počet zaměstnanců Úřadu Regionální rady. Výbor je dále odpovědný předkládat informace Evropské komisi a to z hlediska finančních a statistických dat o provádění operačního programu.

Předseda Regionální rady - Předseda je statutárním orgánem RR a zastupuje ji navenek. Ze své činnosti je odpovědný Výboru Regionální rady. Svolává a řídí zasedání Výboru, navrhuje Výboru ředitele Úřadu Regionální rady. Předsedu spolu s místopředsedou volí a odvolává ze svých řad Výbor tak, aby byl každý kraj zastoupen buď předsedou, nebo místopředsedou Regionální rady.

Úřad Regionální rady - Úřad zabezpečuje úkoly spojené s funkcí Řídícího orgánu ROP Severozápad, s výjimkou záležitostí, které jsou svěřeny dle zákona o regionálním rozvoji Výboru. Úřad plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti Regionální rady.

Sídlo Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad je dle zákona o podpoře regionálního rozvoje, v Ústí nad Labem. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015, str. 103-106, [online])

Obrázek 4: Organizační struktura ÚRR SZ roku 2013

Zdroj: Závěrečná zpráva ROP SZ (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016,[online])

4.1.2 Cílové skupiny podpory

Příjemci, kteří byli způsobilí k čerpání finanční podpory v operačním období 2007 – 2013, vymezovala každá daná prioritní oblast. V tomto období se jednalo o osoby s právní subjektivitou. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015, str. 198, [online])

Z hlediska typu právní subjektivity příjemce byly nejčastěji podporovanými samosprávné celky obce a kraje, jejichž projekty tvořily více než dvě třetiny veškerých podpořených projektů (69,6 %).

Obce realizovaly více než polovinu všech projektů v rámci ROP SZ (58 %), přičemž využívaly prioritní osy 1 „Regenerace a rozvoj měst“ (157 podpořených projektů), prioritní osy 2 „Integrovaná podpora místního rozvoje“ (109 projektů) a prioritní osy 4 „Udržitelný rozvoj cestovního ruchu“ (45 projektů). Přestože mohly obce čerpat prostředky také z prioritní osy 3 „Dostupnost a dopravní obslužnost“, podporu z této prioritní osy nevyužily.

Druhým nejčastěji podporovaným příjemcem byly kraje, které realizovaly rovněž největší podíl ze svých projektů v prioritní ose 1 „Regenerace a rozvoj měst“, přesněji v oblasti podpory 1.3 „Infrastruktura v oblasti rozvoje lidských zdrojů“ (19 podpořených projektů). Celkem 24 projektů realizovaných kraji bylo podpořeno z prioritní osy 3 „Dostupnost a dopravní obslužnost“ a 14 projektů z prioritní osy 4 „Udržitelný rozvoj cestovního ruchu“. Kraje také realizovaly 5 projektů v rámci oblasti podpory 2.2 „Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury“.

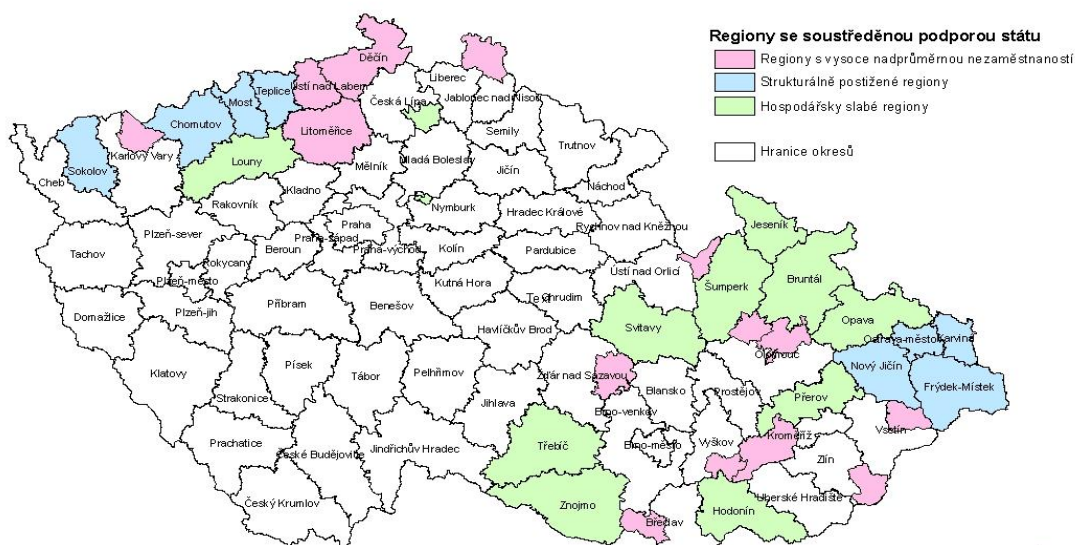
Významnými příjemci byly také soukromé firmy, nejčastěji v právních formách společností s ručením omezeným (35 podpořených projektů soukromých firem) a akciových společností (12 projektů).

Na základě Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007–2013 a v souladu s usnesením vlády č. 560 ze dne 17. 5. 2006 byly vymezeny tzv. regiony se soustředěnou podporou státu. Z celkem 10 okresů (NUTS 3) regionu Severozápad (NUTS 2) bylo Strategií regionálního rozvoje mezi takovými regiony zařazeno 7 okresů - Chomutov, Most, Sokolov, Teplice, Ústí nad Labem, Děčín, Louny a 1 obvod obce s rozšířenou působností - Ostrov¹⁰. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016 str. 20)

¹⁰ Obec Ostrov se nachází v okrese Karlovy Vary v Karlovarském kraji

Obrázek 5: Regiony se soustředěnou pomocí státu

VYMEZENÍ REGIONŮ SE SOUSTŘEDĚNOU PODPOROU STÁTU

Zdroj: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/sub1.html>

Tabulka 4: Přehled projektů v regionech se soustředěnou podporou státu

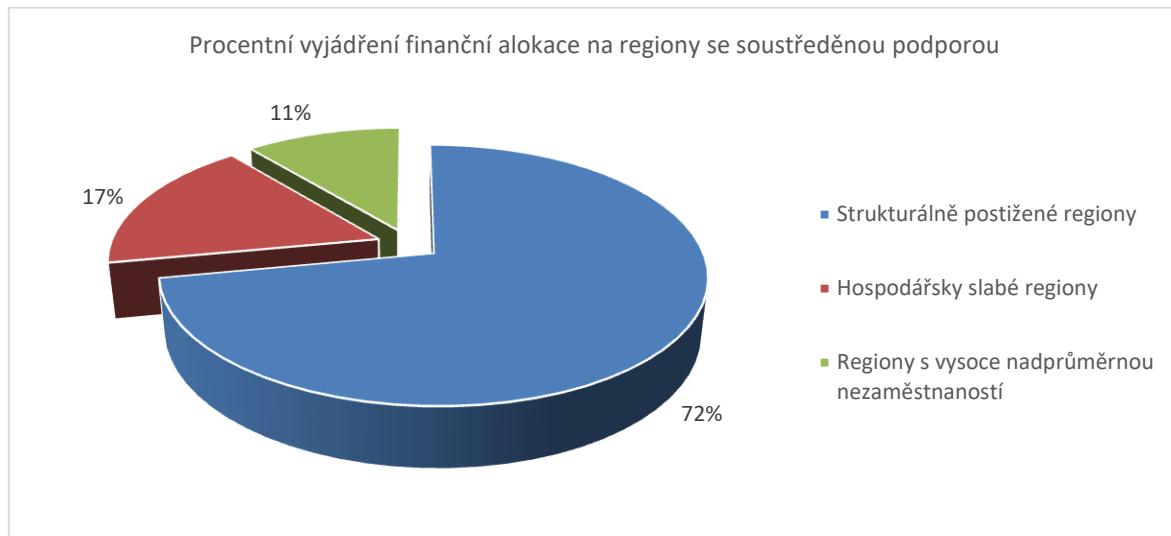
REGIONY SE SOUSTŘEDĚNOU PODPOROU STÁTU	PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2007-2013			
	Region	Počet schválených projektů (bez tech. asistence)	Počet schválených projektů (bez tech. asistence)	Příspěvek EU v EUR
Strukturálně postižené regiony	Most	29	237	319 122 161,74
	Sokolov	78		
	Teplice	29		
	Ústí nad Labem	42		
	Chomutov	59		
Hospodářsky slabé regiony	Děčín	56	56	70 204 942,29
Regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností	Louny	20	36	92 203 892,30
	Ostrov	16		
Celkem*			329	481 530 996,33

Zdroj: IS MONIT7+ stav k 19. 5. 2016, použit kurz 27,045 CZK/EUR. Pozn.: Zahnutý pozitivní stav projektů od stavu P45 a stav N6. Nezahnutý projekty Technické asistence¹¹

¹¹Příjemce podpory u projektů Technické asistence byl ROP SZ. Jejich cílem bylo zajištění aktivit k efektivnímu řízení programu, a proto nebyly do uvedených kvantitativních dat zahrnuty.

Graf 2: Procentní vyjádření finanční alokace na regiony se soustředěnou podporou státu v NUTS II Severozápad

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Čerpání finančních prostředků v období 2007 – 2013

Programové období 2007-2013, bylo první období, ve kterém byla ČR po celou dobu členským státem EU. Členství v EU sebou přineslo i zvýšení prostředků určených na regionální politiku ČR. V porovnání s předchozím obdobím se jednalo o mnohonásobně větší alokaci.

Státy, které jsou podporovány z regionální politiky, mají povinnost alokované prostředky vyčerpat do určitého termínu, dle pravidla $n+2$ respektive $n+3$ ¹². Pokud členské státy finanční prostředky nevyčerpají, zůstávají v rozpočtu EU a stát na ně ztrácí nárok. Dalším důvodem je i skutečnost, že pokud bude absorpční kapacita finančních prostředků nižší než předpokládaná, bude nižší i alokovaná finanční částka na další operační období. To jsou hlavní důvody, proč se státy a regiony snaží o plynulost a maximalizaci čerpaných prostředků.

¹²Pravidlo $n+3$ ovlivňuje časovou způsobilost výdajů. V praxi to znamená, že například finanční prostředky alokované pro členský stát pro rok 2010 musí být reálně vyčerpány nejpozději do tří let tj. do konce roku 2013. Toto pravidlo je klíčové pro přípustnou dobu realizace projektu a jeho finanční vypořádání. Pravidlo $n+3$ platilo v České republice již v letech 2007-2010. V roce 2013 bylo uplatňováno pravidlo $n+2$.(Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016, [online])

4.2.1 Příprava při zahájení programu

17. 5. 2006 byla uzavřena Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Evropskou radou a Evropskou komisí o rozpočtové kázni a řádném finančním řízení pro období 2007-2013. Na základě dohody bylo možné stanovit alokaci Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro ČR. Strategické obecné zásady Společenství jako hlavní východisko pro definování strategie využití finančních prostředků ze Strukturálních fondů EU v období 2007 - 2013 byly Radou ES schváleny až 6. října 2006, tedy necelé tři měsíce před začátkem nového programového období. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012)

Zpoždění při schvalování základních evropských dokumentů pro využití prostředků Strukturálních fondů se odrazilo rovněž ve zpoždění tvorby a vyjednávání základního strategického dokumentu na národní úrovni – Národního strategického referenčního rámce (NSRR), který byl Evropskou komisí schválen až 27. 7. 2007.

Na základních strategických dokumentech bylo závislé i schvalování programových dokumentů jednotlivých operačních programů, proto zpoždění mělo ve svém důsledku vliv na „start“ celého programového období. Došlo ke zpoždění implementace programů, čerpání prostředků a tím i ke zpoždění certifikace. S ohledem na skutečnost, že pro roky 2007 – 2010 platilo pravidlo n+3 (finanční prostředky musí být vyčerpané 2013) a v roce 2013 platilo pravidlo n+2 (finanční prostředky musí být vyčerpané 2015) se operační období 2007-2013 zkrátilo cca o rok. Zpoždění „startu“ operačního programu je identifikováno jako jedna z příčin nedočerpání finančních prostředků operačních programů. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016, [online], str. 25)

4.2.2 Absorpční kapacita – připravenost žadatelů

Pro žadatele o finanční prostředky ze strukturálních fondů byla příprava a kompletní zpracování projektu značně časově i odborně náročné. Ve velmi krátké době vznikl trh firem poskytujících služby žadatelům a následně i příjemcům dotací ze strukturálních fondů. Hodnota a odborná úroveň těchto společností byla velmi různá především v kvalitě nabízených služeb. Jednalo se o relativně velké množství poradců s krátkou dobou působení v této nové oblasti a to komplikovalo žadatelům přípravu projektové žádosti v počáteční fázi. Základním nedostatkem byla skutečnost, že poradci ani poradenské firmy nenesly odpovědnost za poskytnutou službu. V předvstupním období byla nulová zkušenost na straně žadatelů, poradců i administrátorů. V období po vstupu do EU se začal

trh poradenských firem formovat, ale stále se objevovaly nové málo zkušené poradní subjekty.

Prioritou operačních programů byla snaha o podporu absorpční kapacity, tedy zajistit hladký a efektivní průběh čerpání pomoci z fondů EU. Snaha administrátorů projektů bylo, aby žadatelé a příjemci svou realizací projektů maximální měrou přispěli k naplňování priorit regionu a efektivně čerpali finanční prostředky strukturálních fondů. Přes všechny snahy administrátorů vysvětlit žadatelům postup a pravidla pro čerpání finančních prostředků, byla ze strany žadatelů zaznamenána určitá nechuť a nedůvěra. Tato nedůvěra pramenila z obavy žadatelů, a to především menších měst, z nesplnění všech podmínek, které vyžadoval jak schvalovací proces, tak samotný proces realizace.

4.2.3 Nejčastější příčiny pochybení v přípravě a realizaci projektů

Nejčastější pochybení v rámci přípravy projektů byly v nekompletnosti příloh projektu a nesoulad s dokumentací a pravidly operačních programů. Ze strany žadatelů docházelo k chybnému zvolení prioritní osy, oblasti podpory, ke špatně uvedeném datu zahájení a ukončení projektu, nesprávně určené minimální a maximální výše celkových způsobilých výdajů (CZV), neuvedení veřejné podpory a zvolení chybného režimu veřejné podpory (VP)¹³, pochybení v typu žadatele o dotaci k oblasti podpory, chybně zvolené indikátory¹⁴ aktivit projektu, chybně uvedená délka etapy projektu, chyby v datu ukončení fyzické realizace projektu/etapy, chybně stanovený finanční plán, chybně uvedené finanční zdraví žadatele a v neposlední řadě chybovost ve stavu výběrových řízení vážících se k projektu s ohledem na stanovené podmínky výzvou. Tato pochybení pramenila především z nezkušenosti žadatelů a v neposlední řadě i ve složité a nejasné metodice operačních programů.

¹³Veřejná podpora - tím se rozumí jakákoliv forma podpory způsobem, který narušuje nebo hrozí narušit hospodářskou soutěž tím, že se zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie. V Evropské unii jsou výchozí pravidla o poskytování veřejné podpory (tzv. „state aid“) definována v článcích 107 – 109 Smlouvy o fungování EU. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad , 2016, [online])

¹⁴ Indikátory - ukazatele sloužící k měření plnění cílů operačního programu. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad , 2016, [online])

Podpisem veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace se žadatelé/příjemci zavazovali dodržovat podmínky stanovené smlouvou, pravidla příslušného operačního programu, legislativu České republiky a EU. Předmětem kontroly po podpisu smlouvy bylo ověření plnění podmínek ze smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtových prostředků příslušného operačního programu. Rozsah finanční kontroly upravoval zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změnách některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

Ve fázi realizace a udržitelnosti projektu byla prováděna kontrola administrativní, ale i fyzická v místě realizace projektu. Administrativní pochybení se vázala především k nekompletnosti příloh Monitorovacích zpráv a Monitorovacích zpráv o udržitelnosti projektu. Především byly pochybení v rozpočtu projektu, špatném vyčíslení způsobilých a nezpůsobilých výdajů projektu, publicitě.

V rámci administrativní kontroly realizace projektu byla prováděna i kontrola veřejných zakázek ve vztahu k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále v textu „ZVZ“), a podmínek operačního programu pro zadávání zakázek. Tento typ kontrol odhalil nejvíce pochybení příjemců při realizaci projektů.

Nejčastější pochybení příjemců při zadávání a realizaci veřejných zakázek by se dala rozdělit do tří fází:

- při přípravě veřejných zakázek (nesprávná hodnota veřejné zakázky, dělení zakázek, diskriminace technickými podmínkami, netransparentní a diskriminační kvalifikační předpoklady, netransparentní hodnota kritéria, kvalifikační kritéria sloužící jako hodnotící kritéria, neoprávněné výjimky z působnosti zákona)
- v průběhu realizace veřejných zakázek (nevhodný způsob uveřejnění/nedostatečný počet oslovených dodavatelů, nedodržování jednotlivých lhůt, nevyločení uchazeče při nedodržení požadované kvalifikace, netransparentní hodnocení nabídek, nepřipustné složení hodnotící komise, chybějící doklady vyžadované zákonem a pravidly operačního programu, nesprávné použití jednacího řízení bez uveřejnění¹⁵)

¹⁵Jednací řízení bez uveřejnění – 23 odst. 7 ZVZ, jedná se o podmínky při zadávání zakázek při dodatečných pracích, nebo dodatečných službách. (Česká republika, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, 2014, str. 10)

- po ukončení výběrového řízení (změna podmínek smlouvy ve fázi plnění zakázky, archivace dokumentů, změna smlouvy uzavřené na základě zadávacího řízení).

V návaznosti na výčet pochybení příjemců na veřejných zakázkách, je nutné uvést, že v průběhu let byl často měněn výklad zákona o veřejných zakázkách. Jedním ze sporných bodů bylo omezování počtu účastníků losování. Zákon nestanovil přesnou metodiku, jak mají zadavatelé postupovat při omezení počtu zájemců losování, aby bylo naplněno ustanovení § 6 ZVZ resp. zásada transparentnosti. Z důvodu chybějící metodiky zadavatelé postupovali dle svého uvážení, přičemž tento postup nebyl nikdy ze strany externích kontrol ani auditů napadán. Se značným odstupem času byl však tento postup zadavatelů dle výkladu Auditního orgánu MF považován za netransparentní. Dalším sporným bodem bylo použití smluvní pokuty, jako hodnotícího kritéria. U podstatné části zadávacích podmínek na větší veřejné zakázky bylo obvyklé, že jako jedno z dílčích hodnotících kritérií byla stanovena výše smluvní pokuty za prodlení. Zde opět nebyl takovýto postup zadavatele delší dobu považován za chybný, avšak od roku 2014 došlo k přehodnocení názoru Auditního orgánu a byly uplatněny finanční opravy. Správnost postupu zadavatele v rámci zadávacích řízení realizovaných od roku 2008 do 2012, tak byl od roku 2014 posuzován odlišným způsobem.

Tyto faktory a především nedostatečná odbornost příjemců s procesem zadávání veřejných zakázek byly jedním z hlavních příčin výše uvedených pochybení. Pochybení měla za následek finanční opravy ve značném objemu a v konečné fázi došlo i k nedočerpání finančních prostředků alokovaných na projekt smlouvou o dotaci.

V rámci kontroly realizace projektů, byla prováděna kontrolními orgány i fyzická kontrola v místě realizace projektu, nebo v sídle příjemce. Úkolem kontroly v místě realizace bylo porovnat skutečný stav realizace projektu s deklarovaným stavem.

Zjištěná pochybení při fyzické kontrole byla především v rozdílu mezi fakturovanými položkami a fyzickou skutečností na místě realizace projektu. Dalším výrazným pochybením, především u víceetapových projektů, bylo fakturování prací dle smlouvy o dílo bez ohledu na skutečnost, tedy na fyzické provedení projektu (realizaci stavebních prací). Z toho postupu vyplynulo, že v závěru projektu byly zjištěny rozdíly ve fyzickém provedení díla a v položkách uváděných fakturací k proplacení. Příjemci toto pochybení měli snahu „narovnat“ při poslední fakturaci a některé neprovedené položky odečíst. Kontrolní orgán tento postup identifikoval, jako porušení podmínek veřejnoprávní

smlouvy, za které byla uplatňována finanční oprava. Současně se jednalo o porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Kontrolní orgán v tomto případě vyčíslil příjemci zpětný odvod neprovedených položek.

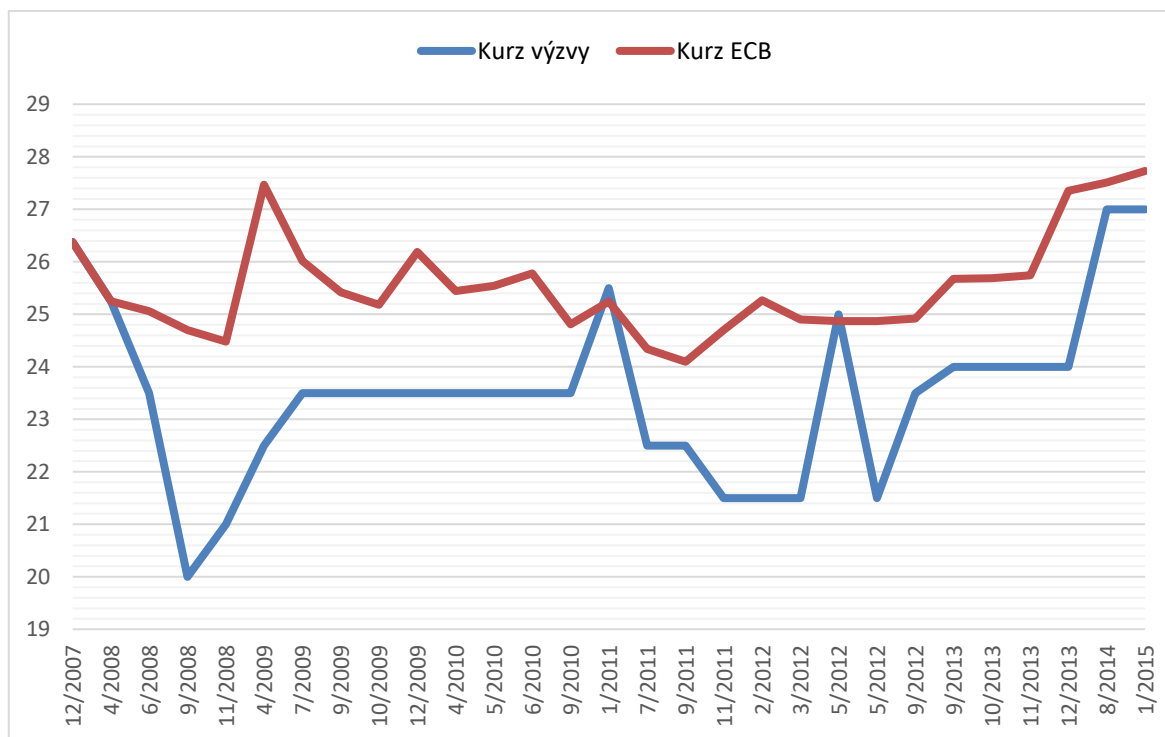
Zjištění tohoto pochybení měla za následek neuznání způsobilosti výdaje a navyšování nezpůsobilých výdajů projektu. Nezpůsobilé výdaje projektu hradí příjemce v plné výši bez možnosti dotace. Těmito pochybeními docházelo k nedočerpání finančních prostředků, které byly zasmulvněny pro projekt smlouvou o dotaci. (Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad, 2009)

4.2.4 Devalvace měny

V rámci implementace programů vznikla komplikace z důvodu používání dvojí měny. Zatímco alokace v rozpočtu EU je stanovena v EUR, čerpání jednotlivých programů je sledována v EUR, tak veškerá realizace a proplácení jednotlivých projektů jsou prováděny v CZK.

Na podzim roku 2013 se bankovní rada ČNB rozhodla o používání měnového kurzu jako nástroje měnové politiky, tedy o zahájení devizových intervencí. Intervence měly za následek změny kurzu. Následkem devizových intervencí a oslabováním koruny se začala navyšovat disponibilní alokace programu. Mechanismem intervencí ČNB došlo k navýšení alokovaných finančních prostředků a následně nedošlo k jejich plynulému čerpání. I tato příčina měla za následek nedočerpání finančních prostředků, které byly alokovány na operační programy.

Graf 3: Vývoj kurzu udávaného ECB a kurzu výzev ROP SZ

Zdroj: Závěrečná ROP SZ 2016, OMER

4.3 Analýza čerpání finančních prostředků Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad pro operační období 2007-2013

4.3.1 Příprava při zahájení ROP Severozápad

Zpoždění vyjednávacího procesu mezi ČR a EU mělo za následek pozdržení v zahájení implementace ROP Severozápad, a to přibližně o jeden kalendářní rok. ROP Severozápad byl schválen Evropskou komisí dne 3. 12. 2007. Zpoždění v implementaci bylo nutné postupně vyrovnávat dopracováním řídicích a kontrolních postupů a další dokumentace. První výzva pro programové období 2007-2013, byla ROP Severozápad vyhlášena 19. 12. 2007. Další výzvy, ROP Severozápad, vyhlásoval v dubnu 2008. Podmínky stanovené výzvou pro časovou realizaci projektů zabezpečovaly vyčerpání alokace na rok 2007 a 2008 do konce roku 2010.

Byl vytvořen kvalifikovaný odhad nevyčerpaných prostředků za rok 2007 v důsledku zpoždění při zahájení programu, který vychází z dostupných údajů čerpání finančních prostředků v roce 2014. V roce 2014 bylo vyhlášeno 11 výzev, na které bylo celkově alokováno 84 733 290 EUR, bylo podáno 145 projektových žádostí o dotaci v celkové

hodnotě 96 611 650 EUR, projektů s vydaným rozhodnutím bylo 92 v celkové hodnotě 59 475 585 EU. Z odhadu je možno usoudit, že zpoždění implementace ROP Severozápad zapříčinilo nevyhlášení 11 výzev, které by absorbovali při maximálním čerpání finančních prostředků 50 554 248 EUR¹⁶.

Tabulka 5: Přehled realizovaných výzev roku 2014

Pořadové číslo výzvy	Podávání projektových žádostí – datum zahájení příjmu projektových žádostí	Podávání projektových žádostí – datum ukončení výzvy	Druh výzvy	Číslo oblasti podpory	Alokace na výzvu		Podané projektové žádosti			Projekty s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou		
					EUR	Kurz	Počet	EUR	% k alokaci	Počet	EUR	% k alokaci
54	26.3.2014	25.6.2014	průběžná	1.1	7 405 839,00	25,25	1	200 784,03	2,7	1	188 648,51	94,0
55	26.3.2014	25.6.2014	průběžná	1.1	9 274 888,00	23,50	1	2 152 335,78	23,2	1	1 624 743,73	75,5
56	21.7.2014	24.11.2014	průběžná	1.1	8 310 178,00	25,25	6	7 336 448,86	88,3	6	7 336 448,85	100,0
57	18.8.2014	24.11.2014	průběžná	1.1	8 406 427,00	23,50	6	3 549 286,47	42,2	6	3 313 266,29	93,4
58	18.8.2014	18.9.2014	kolová	1.2	13 657 033,00	27,00	31	17 902 474,83	131,1	18	8 988 259,85	50,2
59	18.8.2014	25.9.2014	kolová	1.3	12 962 963,00	27,00	16	22 146 367,53	170,8	10	14 488 524,71	65,4
60	18.8.2014	17.10.2014	kolová	3.1	7 407 407,00	27,00	3	9 662 264,70	130,4	3	6 223 598,44	64,4
61	25.8.2014	14.8.2015	průběžná	5.1	3 333 333,00	27,00	1	3 119 903,86	93,6	1	3 119 903,86	100,0
				5.2	370 370,00	27,00	1	229 652,43	62,0	1	229 652,43	100,0
62	25.8.2014	25.9.2014	kolová	2.2	12 962 963,00	27,00	50	21 755 245,50	167,8	35	11 331 955,79	52,1
63	25.8.2014	25.9.2014	kolová	2.2	1 111 111,00	27,00	12	1 420 468,58	127,8	4	358 708,36	25,3
64	25.8.2014	25.9.2014	kolová	4.1	8 148 148,00	27,00	17	7 163 417,48	87,9	6	2 271 875,24	31,7

Zdroj: Závěrečná zpráva 2016, MSC2007, IS MONIT7+, upravené

Úřad Regionální rady Severozápad byl v první polovině roku 2007 personálně poddimenzován. Počty zaměstnanců i obsazenost pracovních pozic v jednotlivých odborech Úřadu RR Severozápad nedosahovaly úroveň většiny úřadů regionálních rad ostatních ROPů.

Tento nepříznivý stav se podařilo v polovině roku 2007 zvrátit a personální situaci se jak kvantitativně, tak i kvalitativně stabilizovat. Personální stabilitu bylo nutné upevňovat proti nadměrné fluktuaci zaměstnanců. Vyškolení pracovníků na složitou problematiku strukturálních fondů trvalo i několik měsíců. Fluktuaci zvyšovala hrozba implementace i dalších operačních programů. Proto bylo systematicky propracováno hodnocení zaměstnanců a nastolení motivačních prvků.

¹⁶Příspěvek společenství byl 85 % ze způsobilých výdajů projektu. Nebyla v odhadu zohledněna skutečnost, že na projekty s veřejnou podporou byla procentní alokace nižší.

Tabulka 6: Počet pracovníků Úřadu RR SZ v letech 2007 a 2015

Rok	Průměrný počet zaměstnanců v roce	Počet ukončených pracovních poměrů	% fluktuace
2007	37,83	3	7,93
2008	66,33	7	10,55
2009	79,5	9	11,32
2010	80,47	16	19,89
2011	79,18	13	16,42
2012	69,54	16	23,01
2013	67,16	11	16,38
2014	77,08	13	16,87
2015	77,49	15	19,35

Zdroj: Závěrečná zpráva ROP SZ 2016, upravené

4.3.2 Pozastavení programu

Začátkem roku 2011 bylo zahájeno policejní vyšetřování fyzických osob, z důvodu poškozování finančních zájmů EU. Byla zpochybněna transparentnost výběru podporovaných projektů a pochybnost vznikla i v nastavených řídicích a kontrolních procesech.

V důsledku těchto pochybností dne 28. 6. 2011 EK sdělila zástupcům ČR, že byly identifikovány nedostatky v řídicích a kontrolních systémech ROP SZ. EK uložila orgánům ČR zlepšit postupy v oblasti kontroly veřejných zakázek a v oblasti výběru projektů. EK požádala o kontrolu všech smluv certifikovaných projektů.

ČR navrhla EK provést kontrolu pouze na vzorku projektů, který byl vybrán EK a AO. Na základě tohoto návrhu byl v období 30. 11. 2011 - 15. 4. 2012 proveden mimořádný audit u ŘO ROP SZ a u jednotlivých příjemců na vzorku projektů podpořených z ROP SZ.

V návaznosti na mimořádný audit a probíhající vyšetřování ze strany Police ČR, byl Výbor RR požádán Ministerstvem financí ČR, aby učinil opatření k minimalizaci negativního finančního dopadu na ROP SZ. Opatření znamenalo pozastavení vyhlášení nových výzev, schvalování projektů a podepisování smluv o poskytnutí dotace.

Dne 11. 6. 2012 usnesením č. 3/61/2012 Výboru RR dle uvedeného opatření pozastavil uvedené procesy. Bylo i pozastaveno předfinancování ROP SZ ze státního rozpočtu a proto

byly propláceny jen již zaregistrované žádosti o platbu, jejichž výše odpovídala zůstatku na účtech RR SZ. Veškeré ostatní proplácení projektů bylo pozastaveno a příjemci o této skutečnosti písemně vyrozuměni. (Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad, 2016, [online])

Dopisem EK ze dne 6. 2. 2013 oznámila ROP SZ zjištění nedostatků v kontrolním a řídicím systému. Na základě auditní zprávy byla vyčíslena oprava dle rozhodnutí EK ve výši 10%, z důvodu špatně fungujícího řídicího a kontrolního systému a to na všechny výdaje vyplacené řídicím orgánem příjemců před 1. 9. 2012.

Dále v důsledku zjištěných nedostatků na vzorku vybraných projektů EK navrhla finanční opravu ve výši 12,41% na všechny výdaje vyplacené řídicím orgánem do zavedení nových řídicích a kontrolních systémů. Tedy jak je již výše zmíněno do data 1. 9. 2012. Převedení na finanční prostředky se jednalo o 2,075 miliard CZK (76 794 967 EUR).

Pozastavením procesů schvalování projektů a podepisování smluv v roce 2012 se narušila plynulost čerpání finančních prostředků a došlo ke zrušení výzev 28 – 39. Celková alokace na zrušené výzvy byla 252 532 970,00 CZK (9 346 150 EUR). Nedošlo k certifikaci projektů a tím došlo k zastavení plynulosti a maximalizaci proplácení finančních prostředků. Činnost ŘO ROP SZ byla opět obnovena v září 2013, zároveň došlo k obnově poskytování prostředků na předfinancování ROP SZ ze strany MMR.

Roční pozastavení ROP SZ mělo za důsledek další nedočerpání finančních prostředků. Na základě kvalifikovaného odhadu se jednalo o 189 399 727,50 CZK (7 009 612 EUR), které nebyly v rámci pozastavení čerpány.

Tabulka 7: Přehled zrušených výzev v roce 2012

Pořadové číslo výzvy	Podávání projektových žádostí – datum zahájení příjmu projektových žádostí	Podávání projektových žádostí – datum ukončení výzvy	Druh výzvy	Číslo oblasti podpory	Alokace na výzvu		Podané projektové žádosti			Projekty s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou		
					EUR	Kurz	Počet	EUR	% k alokaci	Počet	EUR	% k alokaci
28	15.11.2011	30.3.2012	kolová	3.2	11 627 906,00	21,50	5	14 223 393,44	122,3	0	0,00	0,0
29	15.11.2011	25.1.2012	průběžná	1.1	10 505 953,00	25,25	2	628 581,99	6,0	0	0,00	0,0
				1.1	20 382 128,00	23,50	3	634 163,80	3,1	0	0,00	0,0
30	10.2.2012	15.3.2012	kolová	1.3	8 453 440,00	21,50	3	6 228 170,57	73,7	0	0,00	0,0
	10.2.2012	27.4.2012	kolová	3.1	56 353 862,00	21,50	0	0,00	0,0	0	0,00	-
31	10.2.2012	10.5.2012	průběžná	1.1	12 579 084,00	25,25	0	0,00	0,0	0	0,00	-
32	10.2.2012	10.5.2012	průběžná	1.1	20 092 766,00	23,50	5	10 665 592,90	53,1	0	0,00	0,0
33	15.3.2012	14.6.2012	kolová	1.3	4 441 096,00	21,50	5	4 012 458,28	90,3	0	0,00	0,0
	15.3.2012	27.7.2012	kolová	4.2	4 906 000,00	21,50	0	0,00	0,0	0	0,00	-
34	21.5.2012	27.6.2012	kolová	4.1	4 000 000,00	25,00	0	0,00	0,0	0	0,00	-
35	21.5.2012	27.7.2012	kolová	4.1	4 380 840,00	25,00	0	0,00	0,0	0	0,00	-
36	21.5.2012	24.8.2012	průběžná	1.1	12 579 084,00	25,25	0	0,00	0,0	0	0,00	-
37	21.5.2012	24.8.2012	průběžná	1.1	13 879 959,00	23,50	0	0,00	0,0	0	0,00	-
38	29.5.2012	27.7.2012	kolová	3.1	68 353 852,00	21,50	0	0,00	0,0	0	0,00	-
39	nevyhlášeno	-	průběžná	5.1	-	-	-	-	-	-	-	-
				5.2	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: Závěrečná zpráva 2016, MSC2007, IS MONIT7+, upravené

4.3.3 Vliv změny kurzu CZK/EUR na implementaci ROP SZ

Jak již bylo výše uvedeno, použitím dvou měn CZK a EUR při provádění ROP SZ přineslo komplikace ve využití přidělené alokace finančních prostředků. V programovém období se ŘO ROP SZ snažil o nastavení systému, který monitoroval případné komplikace s předstihem. Nevhodným kurzem mohlo dojít k přezávazkování a nebo naopak k nedočerpání alokovaných finančních prostředků.

Z důvodu pozastavení programu a intervencím ČNB od roku 2013 se navyšovala disponibilní alokace programu. Hrozil problém decommitmentu, neboli automatické zrušení závazku. Ve svém důsledku to znamená, že pokud by se finanční prostředky nevyčerpaly v daném termínu, tak propadají. ŘO ROP pro zmírnění situace vyhlášoval závěrečné výzvy v kurzu 27 CZK/EUR, protože tento kurz garantovala ČNB. (Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad, 2016, str. 98, [online]) I přes všechna opatření došlo vlivem intervencí ČNB k nedočerpání finančních prostředků. Finanční prostředky, které byly nedočerpány z důvodu oslabení CZK, byly vyčísleny z výše finančních prostředků zaslíbených od roku 2014 (83 984 411 EUR). Oslabení kurzu se pohybovalo ve výši cca 7% této částky. Nedočerpána částka v důsledku oslabení kurzu byla přibližně 158 730 537 CZK (5 878 909 EUR).

4.3.4 Ukončení Regionálních operačních programů

Usnesením vlády č. 555/2014 ze dne 9. 7. 2014 vláda schválila Integrovaný regionální operační program IROP pro období 2014-2020, který se v novém operačním období zabývá regionální podporou.

Schválení usnesení vlády č. 371/2015 ze dne 18. 5. 2015, znamenalo nezapojení regionálních rad do programového období 2014-2020. Z toho důvodu vznikla důvodná obava z fluktuace zaměstnanců ÚRR SZ. Nejistota z budoucnosti během uzavírání programového období 2007-2013 byla pro zaměstnance klíčová.

Na zasedání Výboru RR SZ v prosinci 2014 vyslovil ÚRR obavu z nedostatečné personální a časové kapacity pro administraci projektů a následnou kontrolu realizovaných projektů. Důvody, které vedly ÚRR SZ k obavám, bylo velké množství projektů s termínem ukončení ke konci roku 2015 (říjen a prosinec) a také ohrožení a neudržení lidských zdrojů pro dokončení ROP SZ. Druhý důvod pramenil z nejasného stavu činnosti ROP SZ po roce 2015 a s příchodem nového operačního programu IROP. Obavy zapříčinily nedostatečné množství vyhlášených výzev. ÚRR SZ si byl vědom skutečnosti, že je třeba maximalizovat čerpání finančních prostředků, protože o nevyčerpané finanční prostředky ROP SZ nenávratně přijde. (Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad, 2014, str. 13, [online])

Přes všechny snahy ÚRR SZ došlo k personálnímu snížení zaměstnanců. Přejod kvalifikovaných zaměstnanců na pokračující regionální program IROP byl omezen schválením zákona o státní službě, který určil jasná a striktní pravidla výběrových řízení na pracovní pozice.

Vzniklá situace omezila vyhlásování výzev a průběh čerpání finančních prostředků. Díky nejasné situaci RR SZ vyhlásila přibližně o tři výzvy méně, což odpovídá částce 136 062 289 CZK (5 039 344 EUR).

4.4 Udělení finančních oprav ze strany řídicího orgánu ROP SZ

Žadatelé a příjemci dotací z ROP SZ byli povinni postupovat při předkládání žádosti a při realizaci projektu podle legislativy ČR a podle pokynů ŘO ROP SZ. Zkušenosti v průběhu rozdělování dotací z ROP SZ a realizace podpořených projektů ukazovaly, že se v praxi vyskytovaly případy, kdy příjemci nepostupovali v souladu se zákony, pravidly

o udělování dotace a s podmínkami smlouvy. Kontrole projektů bylo jak ze strany řídicího orgánu ROP SZ, tak ze strany jiných kontrolních a auditních orgánů ČR i EU věnována mimořádná pozornost. Pokud bylo ze strany kontroly příjemci identifikováno pochybení (nesrovnalost), vystavoval se riziku neproplacení dotace, nebo finanční opravě.

4.4.1 Nesrovnalost a finanční oprava

„Nesrovnalostí se rozumí porušení právních předpisů ES nebo ČR v důsledku jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, které vede nebo by mohlo vést ke ztrátě v souhrnném rozpočtu EU nebo ve veřejném rozpočtu ČR, a to započtením neoprávněného výdaje do souhrnného rozpočtu EU nebo do veřejného rozpočtu ČR.“ (Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad, 2016, str. 16,[online])

Neoprávněné použití finančních prostředků (porušení rozpočtové kázně) - za nesrovnalost je považováno porušení rozpočtové kázně dle ustanovení § 22 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Porušením rozpočtové kázně je neoprávněné použití peněžních prostředků poskytnutých jako dotace nebo nevratná finanční výpomoc z rozpočtu jak územně samosprávných celků, městské části hlavního města Prahy, svazku obcí, tak i v případě rozpočtu RR. Pokud příjemce neoprávněně použije finanční prostředky z rozpočtu RR, dopouští se tím k porušení povinnosti stanovené v právním předpise ČR, předpisech EU nebo ustanoveních veřejnoprávní smlouvou.

Za neoprávněné použití peněžních prostředků se považuje také:

- a) porušení povinnosti, která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty, stanovené právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo veřejnoprávní smlouvou, ke kterému došlo po připsání peněžních prostředků na účet příjemce,
- b) porušení povinnosti stanovené v písmeni a), ke kterému došlo před připsáním peněžních prostředků na účet příjemce a které ke dni připsání trvá,
- c) neprokáže-li příjemce peněžních prostředků, jak byly využity.

Zadržení peněžních prostředků je identifikováno, jako porušení povinnosti a příjemce je povinen poskytnuté prostředky ve stanoveném termínu vrátit. (Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad, 2016, str. 17, [online])

Ostatní nesrovnalosti

Za nesrovnalost je také považováno pochybení spojené s porušením zákona o veřejných zakázkách, nesrovnalosti zakládající v podezření na spáchání trestného činu, a to i před proplacením finančních prostředků.

Podvodné jednání

Jedná se o úkon příjemce, kterým je poškozen rozpočet ES v oblasti výdajů. V čl. 1 písm. a) Úmluvy o ochraně finančních zájmů ES je úmyslné jednání nebo opomenutí definováno jako akt vztahující se k uvedeným možnostem:

- a) použití nebo předložení nepravdivých, nesprávných nebo neúplných prohlášení nebo dokladů, které má za následek neoprávněné přisvojení nebo zadržování prostředků ze souhrnného rozpočtu ES či rozpočtů spravovaných ES nebo jejich jménem,
- b) neposkytnutí informací v rozporu se zvláštní povinností se stejnými následky,
- c) neoprávněné použití těchto prostředků pro jiné účely, než pro které byly původně poskytnuty.

Rozdíl mezi podvodem a nesrovnalostí je úmyslné jednání kontrolní orgány oklamat.

Systémová nesrovnalost

Jedná se o nesrovnalost, která vzniká jako následek špatně fungujícího systémového řízení implementace strukturálních fondů. Nesrovnalost se vyskytuje plošně ve všech projektech. Jde o opakovanou chybu, která vznikla na základě faktických nedostatků v řídicím a kontrolním systému.

Za nesrovnalost se nepovažuje

Pokud příjemce předkládá žádost o platbu a uvádí veškeré výdaje související s projektem jako způsobilé výdaje a ŘO následně tyto výdaje ponižuje, protože kontrolou je zjištěno, že jde o nezpůsobilé výdaje, nejde o nesrovnalost. (Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad, 2016, str. 16, [online])

K řešení nesrovnalostí, které vznikaly na základě porušení pravidel EK byl v rámci ROP SZ určený ÚRR SZ, který postupoval podle legislativy EU a ČR, centrální metodiky, příruček vydaných ministerstvy a v neposlední řadě i interní dokumentací ROP SZ. K řešení nesrovnalostí úřad nepoužíval jen restriktce, ale snažil se i na základě monitoringu častých nesrovnalostí provádět prevenci. Pokud došlo k odhalení nesrovnalostí v rámci kontroly, přineslo zjištění komplikace v realizaci projektu a krácení způsobilých výdajů.

Nejčastějšími případy nesrovnalostí bylo porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek.

Tabulka 8: Přehled nesrovnalostí ROP SZ za období 2007 - 2016

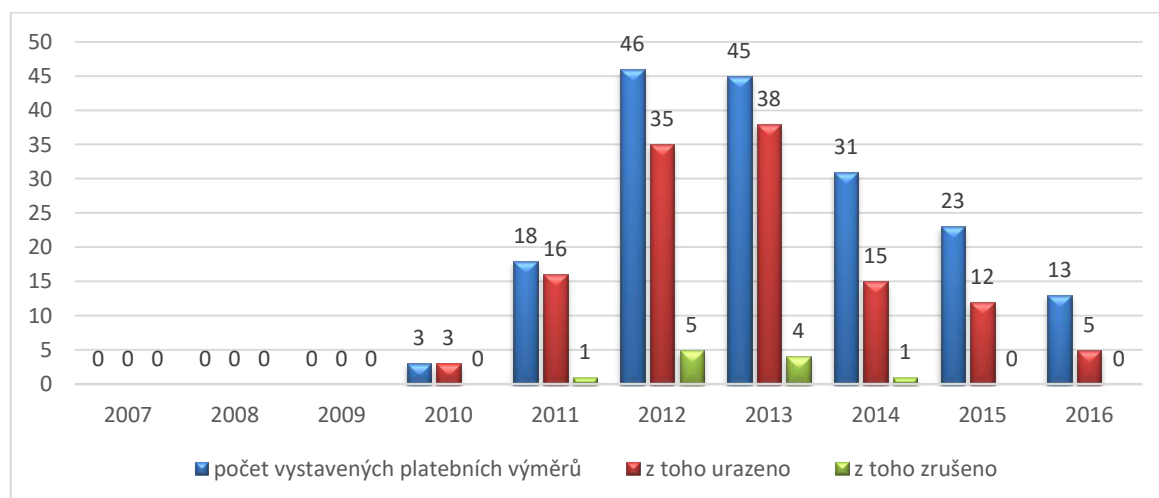
Období	Nahlášené případy	Uzavřené případy	Případy v šetření
rok 2007	0	0	0
rok 2008	3	3	0
rok 2009	21	21	0
rok 2010	18	13	5
rok 2011	66	59	7
rok 2012	47	46	1
rok 2013	72	33	39
rok 2014	48	31	17
rok 2015	69	41	28
rok 2016	34	12	22
Celkem	378	259	119

Zdroj: Závěrečná zpráva ROP SZ, upravené

V roce 2015 byla přijata novela zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Novela zákona umožňovala při každém případě nesrovnalostí uplatňovat možnost vrácení dotace. Vypořádání nesrovnalostí mohlo dojít i zápočtu dotace s žádostí o platbu.

Jestliže byla nesrovnalost zjištěna kontrolou před proplacením dotace, šlo o korekci (finanční opravu) způsobilých výdajů před jejich proplacením. V případě, že nesrovnalost byla zjištěna po proplacení dotace, šlo o odvod za porušení rozpočtové kázně.

Graf 4: Počet vystavených platebních výměrů na odvody za porušení rozpočtové kázně - období 2007-2016

Zdroj: Závěrečná zpráva ROP SZ, upravené

Finanční oprava

„Finanční opravou se má na mysli krácení způsobilých výdajů, pokud k porušení došlo před proplacením prostředků ze strany poskytovatele (korekce).“ (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016, str.1, [online])

Z definice je zřejmé, že jde o restrikcii uplatňovanou před proplacením žádosti o platbu.

Finanční oprava se rozděluje:

- v případě porušení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (oznámení o zakázce a zadávací podmínky, hodnocení nabídek, provádění zakázky)
- v případě porušení pravidel pro zadávání zakázek mimo režim zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (zadávací podmínky, posouzení, hodnocení a výběr nabídek, plnění zakázky)
- v ostatních případech (účetnictví, změny v projektu, neplnění kvantifikovatelných a nekvantifikovatelných kritérií, rovné příležitosti, publicita, nakládání s majetkem, archivace, ostatní formální nedostatky) (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016,[online])

4.4.2 Pochybení v souvislosti s veřejnými zakázkami

„Veřejnou zakázkou je zakázka realizována na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací...“

„Veřejné zakázky se podle předmětu dělí na zakázky na dodávky, zakázky na služby nebo zakázky na stavební práce...“ (Česká republika, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, 2014, str. 11)

Nejčastější pochybení v souvislosti s veřejnými zakázkami

Jedním z nejčastějších pochybení v souvislosti s veřejnými zakázkami byla nedovolená změna smlouvy, která způsobila změnu předmětu zakázky, v rozsahu prací nebo dodávek, změnou hodnotících kritérií, doby plnění, termínu dodání zakázky, změnu ceny, změnu platebních a obchodních podmínek nebo splatnosti smlouvy – dle § 6 ZVZ *„...Zadavatel je povinen při postupu podle tohoto zákona dodržovat zásady transparentnosti, rovného*

zacházení a zákazu diskriminace...“ (Česká republika, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, 2014, str. 11)

Dalším pochybením z pohledu zákona byla absence JŘBU před realizací dodatečných prací nebo dodávek¹⁷ (vícepráce). Vícepráce byly často zadávány bez dodatku ke smlouvě, nebo byl dodatek uzavřen později, až po provedení víceprací. Zadavatelem byl dodatek ke smlouvě uzavírán bez bližší specifikace dodatečných prací - dle § 7 ZVZ „...*Veřejná zakázka, kterou je zadavatel povinen zadat podle tohoto zákona, musí být realizována na základě písemné smlouvy...*“ (Česká republika, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, 2014, str. 11)

Další velká kapitola pochybení v souvislosti s veřejnými zakázkami se týkala zadávání v režimu JŘBU. Zadávání JŘBU bylo často ze strany zadavatele neodůvodněné. Dle ustanovení § 23 odst. 7 písm. a) ZVZ je možno v režimu JŘUB postupovat jestliže „...*dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby, které nebyly obsaženy v původních zadávacích podmínkách, jejich potřeba vznikla v důsledku okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat, a tyto dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby jsou nezbytné pro provedení původních stavebních prací nebo pro poskytnutí původních služeb...*“ (Česká republika, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, 2014, str. 21)

Zadavatel použil JŘBU podle § 23 odst. 7 písm. a) ZVZ, i v případě, kdy se jednalo o změny vyvolané chybami projektové dokumentace nebo chybně vyfakturovanými položkami, které nebyly obsahem výkazu výměr. Změny často vyvolal i investor v rámci realizace projektu, z důvodu např. vylepšení vlastností objektu, optimalizování provozu, nebo úspory nákladů. Také docházelo ke změnám v oblasti nových technologických postupů či v nových materiálech, představující zvýšení kvality nebo levnější řešení.

U JŘBU bylo častým pochybením nezpracování zprávy o posouzení nabídky, neoznámení rozhodnutí o výběru a neodeslání oznámení o výsledku výběru, nevyhotovení písemné zprávy dle § 85 ZVZ „...*Zadavatel vyhotoví o každé veřejné zakázce písemnou zprávu...*“ (Česká republika, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, 2014, str. 50)

¹⁷ Dodatečné práce – jsou provedeny jestliže, v průběhu realizace vyvstane nutnost odchýlit se od původně stanovené podoby či rozsahu projektu, ať už ve smyslu rozšíření poptávaného předmětu plnění. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016, [online])

V oblasti veřejných zakázek bylo opakovaným pochybením neuveřejnění informací o zadávání veřejné zakázky na Věstník veřejných zakázek¹⁸ a to především u zakázek v režimu JŘBU.

Kontroloři zjišťovali i pochybení v neodpovídajícím profilu zadavatele¹⁹. Dle zákona ZVZ je zadavatel veřejné zakázky povinen uveřejňovat některé dokumenty k veřejným zakázkám (tj. písemnou výzvu k podání nabídky a prokázání kvalifikace ve zjednodušeném podlimitním řízení na profilu zadavatele).

Neoprávněné dělení zakázek

V této kategorii se objevovalo pochybení ve stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky, především volba mírnějšího režimu v rozporu s ustanovením § 13 ZVZ „...*Předpokládanou hodnotu stanoví zadavatel v souladu s pravidly stanovenými v tomto zákoně a na základě údajů a informací o zakázkách stejného či podobného předmětu plnění...*“ (Česká republika, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, 2014, str. 13)

Dále nesprávné vymezení předmětu veřejné zakázky, sloučení zakázek na stavební práce společně s dodávkami, v rozporu s ustanovením § 6 a § 16 ZVZ „...*do předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce nesmí zadavatel zahrnout předpokládanou hodnotu dodávek či služeb, pokud tyto dodávky nebo služby nejsou nezbytné k provedení předmětu veřejné zakázky na stavební práce...*“ (Česká republika, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, 2014, str. 14)

A v neposlední řadě chyby v posouzení a hodnocení nabídek (přijaté nabídky nesplňují zadávací podmínky – část nabídky předložena v jiném jazyce, nesprávné posouzení kvalifikace,...)

¹⁸Věstník veřejných zakázek - „...zajišťuje uveřejňování těch informací povinně uveřejňovaných zadavatelem, které jsou uvedeny v zákoně o zadávání veřejných zakázek a jejichž realizace je upravena v Prováděcím nařízení Komise (EU) 2015/1986 ze dne 11. listopadu 2015, kterým se stanoví standardní formuláře pro uveřejňování oznámení v oblasti zadávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje prováděcí nařízení (EU) č. 842/2011...“ (MMR, 2012)

¹⁹ Profil zadavatele – v § 28 odst. 1 písm. j) ZVZ, je profil zadavatele vymezen jako elektronický nástroj, který umožňuje neomezený dálkový přístup a na kterém zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám. (MMR, 2012)

Pochybení v režimu VZMR

Pochybení ze strany zadavatele byly často u veřejných zakázek malého rozsahu (VZMR I.²⁰ a VZMR II²¹). V kategorii VZMR I bylo možno zadavatelem provést průzkum trhu na základě výběru z minimálně třech cenových nabídek dodavatelů, kteří mají zkušenosti a schopnosti předmětnou zakázku realizovat. Pochybení příjemců spočívalo v neprovedení potřebného průzkumu trhu v rámci VZMR I. kategorie a tím došlo k porušení pokynů ROP SZ. Porušením ze strany zadavatele bylo i bezdůvodné vyzývání stále stejného okruhu zájemců k podání nabídek. Formální pochybení ze strany zadavatelů bylo nedodržení informační povinnosti vůči ÚRR dle Pokynů pro zadávání zakázek, kde bylo stanoveno, že dokumentace pro zadávání veřejných zakázek je třeba předložit ke kontrole před zahájením zadávacího řízení. Dále bylo požadováno po příjemci pozvání kontrolora na jednání komise.

4.4.3 Nejčastější pochybení v rámci fyzických kontrol

Fyzické kontroly na místě realizace projektu byly prováděny, mimo jiné na výběru vzorku ze způsobilých výdajů²² uvedených v MZ a ŽoP. Při těchto kontrolách byla zjištěna pochybení vzniklá rozdílem mezi skutečným a fakturovaným stavem projektu. Tímto pochybením došlo k porušení rozpočtové kázně a příjemce hradil zjištěné chyby v položkách z vlastního rozpočtu.

V rámci kontroly kontroloři porovnávali fakturovaný stav projektu, který byl v ŽoP příjemcem dokládán, jako způsobilý výdaj projektu, a výkazem výměr, který byl součástí

²⁰ VZMR I. - I. kategorie - VZMR na dodávky a VZMR na služby s předpokládanou hodnotou nedosahující 200 000 Kč a VZMR na stavební práce s předpokládanou hodnotou nedosahující 2 000 000 Kč. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015 str. 6, [online])

²¹ VZMR II - II. kategorie - VZMR na dodávky a VZMR na služby s předpokládanou hodnotou nejméně 200 000 Kč, ale nedosahující částky 2 000 000 Kč, a VZMR na stavební práce s předpokládanou hodnotou nejméně 2 000 000 Kč, ale nedosahující částky 6 000 000 Kč (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015, str. 6 [online])

²² Způsobilé výdaje -Výdaje vynaložené v souladu s cíli oblastí podpory operačního programu. Jsou to výdaje na projekt, které mohou být hrazeny z finančních prostředků strukturálních fondů EU. Způsobilé výdaje musejí být v souladu s evropskou a českou legislativou a s pravidly způsobilých výdajů. (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2016, [online])

smlouvy o dílo mezi příjemcem a dodavatelem. Docházelo k rozdílu mezi stavem a výkazem výměr a to především v jednotkové ceně, množství dodávky a technických parametrech.

Kontrola se také zaměřovala na způsobilost způsobilých výdajů uváděných v MZ. Vykázané způsobilé výdaje neodpovídaly pravidlům způsobilých výdajů ROP SZ. (např. rezerva, výdaje nezahrnuté do rozpočtu) (Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2015).

Zjištěná pochybení v rámci realizace projektů měla za následek nedočerpání finančních prostředků alokovaných pro ROP SZ ve výši 1 954 488 106 CZK (72 334 867 EUR).

Byl proveden rozbor dat uvedených v monitorovacím systému IS MONIT 7+ o provedených kontrolách ÚRR SZ a to konkrétně v případech pochybení v rámci realizace projektů. Na základě tohoto rozboru dat byly vyčísleny důsledky pochybení při realizaci VZ, kdy ÚRR SZ udělil finanční opravu způsobilých výdajů projektů ve výši 1 465 866 080 CZK (54 251 150 EUR). Analýzou byly vyhodnoceny i pochybení v rámci fyzických kontrol provedených v průběhu realizace projektů. Těmito kontrolami byly vyčísleny finanční opravy způsobilých výdajů ve výši 488 622 026,54 CZK (18 083 717 EUR).

5 Zhodnocení výsledků a doporučená opatření pro operační období 2014-2020

Od počátku implementace ROP SZ do ukončení bylo vyhlášeno 69 výzev (11 výzev zrušeno z důvodu pozastavení OP) v rámci, kterých bylo podáno 1 390 projektových žádostí. Smlouva o poskytnutí dotace byla uzavřena s 582 příjemci. Od roku 2008 do června 2016 bylo ze strany ÚRR SZ proplaceno celkem 536 projektů ve výši 936, 8 mil. EUR CZV. Od roku 2009 do roku 2016 bylo certifikováno 786,4 mil. EUR CZV. (Úřad regionální rady regionu soudržnosti Severozápad, 2016, str. 8, [online])

Tabulka 9: Finanční čerpání za CZV v EUR

Prioritní osa/oblast podpory	Realizované proplacené projekty příjemcům (vyúčtované prostředky)			
	Počet	EUR	Podíl v % zasluzných dle počtu	Podíl v % zasluzných dle EUR
1.1.	55	162 445 894,96	94,92	94,60
1.2.	120	128 777 427,55	98,36	94,75
1.3	50	125 368 461,82	92,59	85,75
Prioritní osa 1	226	416 591 784,33	96,17	91,86
2.1.	24	2 715 801,73	88,89	86,84
2.2	107	57 418 248,51	99,07	92,59
Prioritní osa 2	131	60 134 050,24	97,04	92,32
3.1	23	173 887 852,67	100,00	95,66
3.2	15	92 512 739,54	88,24	94,55
Prioritní osa 3	38	266 400 592,21	95,00	95,27
4.1	46	97 277 850,79	82,14	84,59
4.2	31	67 684 074,94	77,50	82,96
4.2	46	5 893 357,92	80,70	61,49
Prioritní osa 4	123	170 855 283,65	80,39	82,87
5.1	11	21 215 215,62	100,00	75,88
5.2	8	1 641 760,75	100,00	69,07
Prioritní osa 5	19	22 856 976,37	100,00	75,35
Celkem	536	936 838 686,80	92,27	90,53

Zdroj: Závěrečná zpráva ROP SZ, MSC2007, IS MONIT7+, stav k 31. 8. 2016, upravené

Programové období 2007-2013 bylo ovlivněno zejména pozastavením ŘO ROP SZ v období od června 2012 – září 2013. Velký finanční dopad mělo zrušení některých vyhlášených výzev a především vypořádání plošné a extrapolované finanční opravy, která byla uložena ze strany EK. Určitou měrou se podílela i intervence ČNB, která od listopadu 2013 uměle oslabovala kurz CZK. V neposlední řadě na plnění mělo vliv krácení způsobilých výdajů projektů v konsekvenci kontroly veřejných zakázek a fyzických kontrol realizace projektů, nedokončení projektů příjemcem, odstupování od smluv o poskytnutí dotace a nesrovnalosti.

Tabulka 10: Vyčíslení nedočerpaných finančních prostředků ROP SZ v důsledku jednotlivých pochybení

Pochybení	Vyčíslení nedočerpané finanční částky v EUR	Vyčíslení nedočerpané finanční částky v CZK
Zpoždění při zahájení programu	50 554 248	1 364 964 696
Pozastavení ROP SZ	7 009 612	189 259 524
Systemová nesrovnalost	76 851 852	2 075 000 000
Vliv intervence ČNB	5 878 909	158 730 537
Ukončení ROP SZ	5 039 344	136 062 289
Finanční oprava způsobilých výdajů projektů v důsledku pochybení při realizaci VZ	54 291 336	1 465 866 080
Finanční oprava způsobilých výdajů projektů v důsledcích zjištění při fyzických kontrolách	18 097 112	488 622 026
celkem	217 722 413	5 875 505 152

Zdroj: výsledek analýzy autorky, k přepočtu byl použit kurz 27 CZK/EUR

5.1 Komparace s operačním obdobím 2014-2020

Dne 11. srpna 2014 byla mezi ČR a EU ratifikována - Dohoda o partnerství, která je výchozím dokumentem pro vytvoření operačních programů v programovém 2014-2020. Jak již bylo výše zmíněno, tento dokument nahrazuje NSR z operačního období 2007-2013. Dohoda o partnerství definuje dokumenty pro nové operační období, nové operační programy, stanovuje pravidla čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů pro probíhající operační období 2014-2020.

Z uvedeného je zřejmé, že zpoždění ve schvalování základních strategických dokumentů se opakuje. EK vytýkala ČR chybějící vyhlášky k zákonu o státní službě, nejasná specifikace odměňování úředníků anebo legislativu veřejných zakázek. Vše mělo za následek opětovné zpoždění programového období.

Nejzásadnější změnou pro nové období je snížení operačních programů. Největší proměnou prošly regionální operační programy, které byly spravovány regionálními radami skládající se ze zastupitelů příslušných krajů NUTS II. Pro nové operační období je snaha zefektivnit čerpání a proto byl vytvořen jeden celostátní regionální operační program Integrovaný regionální operační program IROP. Tento regionální program bude přes Centrum regionálního rozvoje ČR řízen Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Nastavený mechanismus řízení předpokládá, že se zamezí systémovým nesrovnalostem a bude vysoká míra transparentnosti ve schvalování projektů. (Vláda České republiky, 2015, [online])

Změna systému řízení by měla odstranit politické tlaky a s tím spojené nepříjemné kauzy, které vrhají stín na celý mechanismus čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů. Zkušenost z minulého období ukazuje, že myšlenka regionální politiky, která se měla promítat v projektech podporující postižené region, a která by snižovala kumulativní disparity regionu, byla někdy nevhodně ovlivněna rozhodováním zastupitelů krajů.

Pro programové období 2014 – 2020 je třeba především v tomto směru zamezit politickým tlakům a upřednostnit požadavky postižených lokalit. Projekty by měly ve svém důsledku především změnit nevhodnou strukturu regionu a přinést ekonomický vzestup regionu.

5.2 Opatření pro veřejné zakázky pro operační období 2014-2020

Na základě provedené analýzy pochybení, která ve svém důsledku vedla k nedočerpání finančních prostředků alokovaných pro ČR z evropských strukturálních fondů, explicitně na příkladu konkrétního operačního programu ROP SZ, byla provedena následná syntéza. Ze syntézy vyplývá, že jedním z výrazných aspektů, který ovlivnil implementaci operačních programů v období 2007-2013 byla značná pochybení v realizaci zadávání veřejných zakázek.

Základní legislativní změnou pro programové období 2014 – 2020 je přijetí nového zákona o veřejných zakázkách. V roce 2014 vstoupily v platnost nové evropské směrnice o veřejných zakázkách. Účelem nových směrnic je především zjednodušení a zefektivnění zadávacího procesu. Na nové směrnice reagovala ČR právě přijetím nového zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále v textu „ZVZ“).

Tvůrci nového zákona o veřejných zakázkách si od změn slibují zjednodušení procesu zadávání veřejných zakázek.

K novému zákonu se váže i doporučení pro programové období 2014 – 2020. V tomto směru je třeba vytvořit jasná pravidla a výklad nového zákona. Pro zadavatele veřejných zakázek, ale i pro osoby zabývající se kontrolou veřejných zakázek. Je nutné přesně definovat pojmy a postupy a to především vytvořením jasné metodiky, která bude napomáhat k jasnému výkladu zákona. Jedním ze základních nástrojů jsou i praktické semináře pro žadatele/příjemce, které budou vedeny kvalifikovanými odborníky. Z toho vyplývá, že je nutné klást velký důraz na odborný rozvoj kvalifikovaných odborníků.

Dalším navrženým opatřením pro období 2014-2020 je osobní konzultace pro žadatele/příjemce. Informovat žadatele/příjemce o nejčastějších příčinách pochybení v zadávání veřejných zakázek. Zde je třeba především dostatek odborníků, kteří mají zkušenosti se složitým mechanismem čerpání finančních prostředků strukturálních fondů. Je nutné nastavit dostatečně podrobnou metodiku a jasná měřitelná pravidla. Tím je také možno se vyvarovat nespočetným správním řízením proti nesprávnému postupu zadavatele při zadávání VZ.

Účinným opatřením pro operačním období 2014-2020 je kontrola zadávání veřejné zakázky před jejím vyhlášením. Zde by bylo možno zamezit pochybení, která se váží např.

k určení předmětu VZ, neoprávněnému sloučení či dělení předmětu VZ, stanovení předpokládané hodnoty zakázky, určení režimu zadání VZ, stanovení kvalifikačních kritérií (nediskriminační a dostatečně popsána kvalifikační kritéria), transparentnost hodnotících kritérií.

Kontrola ze strany řídicího orgánu by byla účinná i ve fázi před podpisem smlouvy s vybraným uchazečem, kdy by bylo možné ověřit správnost postupu zadavatele při zadání VZ. Toto opatření by umožnilo, že zadavatel by mohl své chyby napravit a bylo by zaručeno správné zadání VZ bez finančních dopadů oprav.

Poslední uvedená doporučení pro kontrolu VZ, ale vyžadují především dostatečnou personální kapacitu. I přes množství realizovaných zadávacích/výběrových řízení umožní dostatečná personální kapacita včasnou kontrolu zadávacích výběrových řízení před jejich vyhlášením, či před podpisem smlouvy a umožní zadavatelům/příjemcům přijmout příslušná opatření zamezující pochybení se kterými by byla spojena finanční oprava. Dostatečnou personální kapacitou by bylo možno posílit systém dalších preventivních opatření (např. častější semináře a osobní konzultace s příjemci, zpracování seznamu možných pochybení při zadávání a realizaci VZ, jeho častější aktualizace, zpracování manuálu a jednotlivých šablon pro jednotlivé typy zadávacích/výběrových řízení).

Mzdové výdaje, které by byly třeba k zajištění dostatečné personální kapacity, budou mnohonásobně nižší než částka nedočerpaných výdajů v důsledku finančních oprav.

6 Závěr

Diplomová práce analyzovala implementaci operačních programů v programovém období 2007-2013, jak všeobecně, tak na konkrétním příkladu Regionálního operačního programu regionu soudržnosti NUTS II Severozápad. Především práce zhodnotila pochybení, která měla za následek nedočerpání finančních prostředků alokovaných pro ROP SZ.

V kontextu s analýzou pochybení a na základě syntézy, práce navrhla možná opatření pro zlepšení čerpání finančních prostředků v operačním období 2014-2020. Práce se zaměřila především na doporučení v oblasti realizace veřejných zakázek.

Teoretická část práce obsahovala základní vhled do problematiky regionální politiky EU, přibližovala principy regionálního rozvoje, na jejichž základě lze vytvářet podmínky kvalitního života lidí v regionu, ale i legislativní rámec, který je pro mechanismus udržitelného rozvoje a soudržnosti EU důležitý. V praktické části práce představila situaci v regionu soudržnosti NUTS II Severozápad. Poukázala na transformaci ekonomiky v regionu a změny v struktuře sociální a environmentální. Tato část navazovala na část analytickou, ve které na základě relevantních dat z dokumentů ÚRR SZ a z informačního systému IS MONIT 7+ byly identifikována jednotlivé typy pochybení, které zapříčinily nedočerpání finančních prostředků programu. Jako základní pochybení realizace čerpání finančních prostředků byla identifikována pochybení, jak v důsledku vnějších vlivů na implementaci, tak i problémy spojené konkrétně s ROP SZ.

Práce ukázala i významný finanční dopad, který byl způsoben pozdním schválením strategických dokumentů. V tomto případě se ČR nepoučila a v programovém období 2014-2020 bylo pochybení opakováno. Práce vyčíslila konkrétní finanční dopady, které vyplynuly z jednotlivých typů pochybení. Následky nedočerpání finančních prostředků jsou zřejmé z pravidel čerpání ze strukturálních fondů, tedy snížení alokace pro ČR v programovém období 2014-2020.

Práce se zaměřila na doporučení k odstranění pochybení při realizaci veřejných zakázek, především možnosti nastavení lepšího a účinnějšího systému prevence. Přínos práce spatřuji hlavně v identifikaci problémů při implementaci regionálních operačních programů, které nebyly jen v konkrétním případě ROP SZ, ale napříč všemi regionálními programy.

Doporučení, která v práci uvádím, by mohla být přínosem pro programové období 2014-2020, avšak už ne v operačních programech zaměřených na konkrétní region soudržnosti

NUTS II, ale v celorepublikovém regionálním operačním programu IROP. V tomto směru spatřuji, dle mého názoru odklon od endogenního přístupu regionální politiky s možností preferovat projekty, které jsou v daném území potřebné. Přes všechny problémy byla myšlenka ROP blíže endogennímu přístupu k regionální politice. Tato myšlenka, ale ztroskotala na politickém tlaku a skandálech, které ROPy provázely.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

BALDWIN, Richard, WYPLOSZ Charles, 2012. *The economics of European integration*. London. UK: McGraw-Hill Education (UK) Limited, 2012. ISBN 978-80-247-4568-8.

CABADA, Ladislav, *Evropa regionů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 223 s. ISBN 978-80-7380-163-2.

HRABÁNKOVÁ, Magdaléna, BOHÁČKOVÁ, Ivana, *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.

KOLEKTIV autorů, 2007. *Úvod do regionálních věd a veřejné správa*. 2. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-086-4.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2015. *Evropské fondy 2014-2020: Jednoduše pro lidi*. 2. Aktual. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ISBN 978-80-87147-84-9.

STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK, Jaroslav, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

WOKOUN, René, Vysoká škola ekonomická v Praze, Toth PETR a Macháček JAROSLAV, 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. 1. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1836-7.

ŽÍTEK, Vladimír a MASARYKOVA UNIVERZITA. KATEDRA REGIONÁLNÍ EKONOMIE A SPRÁVY, 2004. *Regionální ekonomie a politika*. 1. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-3478-5.

Firemní literatura:

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI SEVEROZÁPAD, 2015. *Prováděcí dokument ROP SZ 33.0* [online], 2015. Ústí nad Labem: Regionální rada soudržnosti regionu Severozápad 258 s. [cit. 2016-09-20]. Dostupné z:

http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2015/01/Provadeci_dokument.pdf

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI SEVEROZÁPAD, 2016. *Příručka pro řešení nesrovnalostí: NUTS 2 Severozápad* [online], 2016. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad [cit. 2017-02-17]. Dostupné z:

<http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/nesrovnalosti>

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI SEVEROZÁPAD , 2016. Slovníček pojmů: Pro příjemce, 2016. *ROP Severozápad* [online]. Ústí nad Labem: Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad [cit. 2016-12-18]. Dostupné z:

<http://www.nuts2severozapad.cz/pro-prijemce/slovnicek-pojmu>

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI SEVEROZÁPAD, 2016. *Tabulka finančních oprav: NUT 2 Severozápad* [online], 2016. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad [cit. 2017-01-02]. Dostupné z:

http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2016/08/ExMP_74_p2_Tabulka_financnich_oprav.pdf

ÚŘAD REGIONÁLNÍ RADY REGIONU SOUDRŽNOSTI SEVEROZÁPAD, 2009.

Veřejné zakázky ROP Severozápad aneb čeho se vyvarovat: NUT 2 Severozápad [online], 2009. Ústí nad Labem: Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: [http://www.nuts2severozapad.cz/wp-](http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2010/11/ROP_BROZURA_VEREJNE-ZAKAZKY.pdf)

[content/uploads/2010/11/ROP_BROZURA_VEREJNE-ZAKAZKY.pdf](http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2010/11/ROP_BROZURA_VEREJNE-ZAKAZKY.pdf)

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI SEVEROZÁPAD, 2014. *Zápis z 93. zasedání Výboru regionální rady regionu soudržnosti Severozápad: NUTS 2 Severozápad* [online], 2014. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: [http://www.nuts2severozapad.cz/wp-](http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2015/01/zapis_93.pdf)

[content/uploads/2015/01/zapis_93.pdf](http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2015/01/zapis_93.pdf)

ÚŘAD REGIONÁLNÍ RADY REGIONU SOUDRŽNOST SEVEROZÁPAD, 2013. *Nejčastější pochybení zadavatelů při realizaci veřejných zakázek: NUTS 2 Severozápad* [online], 2013. Ústí nad Labem: Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad [cit. 2016-12-19]. Dostupné z: [http://www.nuts2severozapad.cz/wp-](http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2010/11/pochybeni_pri_realizaci_verejnych_zakazek.pdf)

[content/uploads/2010/11/pochybeni_pri_realizaci_verejnych_zakazek.pdf](http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2010/11/pochybeni_pri_realizaci_verejnych_zakazek.pdf)

ÚŘAD REGIONÁLNÍ RADY REGIONU SOUDRŽNOSTU SEVEROZÁPAD, 2016. *Závěrečná zpráva Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Severozápad*], 2016. Ústí nad Labem: Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad [cit. 10.10.2016 – 28.2.2017]. Nепublikováno

Články:

FARKAČ, Martin, REPISKOVÁ, Michaela, B&P Research, 2014. Změny v období 2014-2020. *Euroskop.cz* [online]. 2014, 1 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z:

<https://www.euroskop.cz/9220/sekce/zmeny-v-obdobi-2014-2020/>

POSTRÁNECKÝ, Jan, 2010. Regionální politika a regionální rozvoj. *Urbanismus a regionální rozvoj* [online]. 2010(XIII), 7 [cit. 2016-11-10]. Dostupné z:

[https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2010/2010-](https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2010/2010-05/03_regionalni.pdf)

[05/03_regionalni.pdf](https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2010/2010-05/03_regionalni.pdf)

ZIMMERMANOVÁ, Lucie, BROWN, Lenka, 2014. *Problematika čerpání prostředků ze strukturálních fondů České republiky: Překážky limitující plynulé čerpání z fondů* [online].

21 [cit. 2016-11-10]. Dostupné z: [http://nf.vse.cz/wp-content/uploads/fewpp_article-](http://nf.vse.cz/wp-content/uploads/fewpp_article-cerpani-SF-zimmermannova-brown.pdf)

[cerpani-SF-zimmermannova-brown.pdf](http://nf.vse.cz/wp-content/uploads/fewpp_article-cerpani-SF-zimmermannova-brown.pdf)

Zákony:

ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách*, 2014. In: *Sbírka zákonů*. Praha: Sagit, ročník 2014, číslo 1008.

ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č. 420/2004 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů*, 2015. In: *Sbírka zákonů*. Praha: Sagit, ročník 15, číslo 1064.

ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č. 248/2000 Sb., o regionální podpoře*, 2016. In: . Praha: Sagit, ročník 2016, číslo 1129, s. 336. ISSN 978-80-7488-160-2.

Internetové zdroje:

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2016. *Český statistický úřad* [online], 2016. Ústí nad Labem: Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem [cit. 2016-09-10]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/xu/domov>

ČESKÁ AGENTURA NA PODPORU OBCHODU CZECHTRADE, 2003. Regionální a strukturální politika Evropské unie, 2010. *BusinessInfo: Regionální a strukturální politika Evropské unie* [online]. Česká republika [cit. 2016-09-06]. Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/regionalni-a-strukturalni-politika>

EVROPSKÁ KOMISE, 2015. Cíle strategie Evropa 2000, 2015. *Evropa 2000* [online]. Brusel: Evropská komise [cit. 2017-02-17]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_cs.htm

EVROPSKÁ KOMISE, 2015. Regionální politika Inforegion, 2015. *Ec.europa.eu* [online]. Brusel (Belgium): Evropská unie [cit. 2016-10-21]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/index_cs.htm

EVROPSKÁ UNIE, 2007. *Lisabonská smlouva: EUROSOP.cz* [online], 2007. Brusel (Belgie): Praha [cit. 2016-09-20]. Dostupné z: http://www.eurosop.cz/gallery/2/738-lisabonska_smlouva.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.a.]. Informace o fondech 2012, *Strukturalní fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-08-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.b.]. Strategické dokumenty, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2016-10-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/05324ba5-8418-4262-9368-ed280c94eb5e/NSRR-CJ.pdf>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.c.]. Strukturální fondy: Národní orgán pro koordinaci, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Pracovni-skupiny/Pracovni-skupina-pro-strukturalni-opatreni-\(B5/Archiv/1-rijna-2009](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Pracovni-skupiny/Pracovni-skupina-pro-strukturalni-opatreni-(B5/Archiv/1-rijna-2009)

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.d.]. Slovník pojmů: Monitorovací systém, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/M/Monitorovací-systém-strukturalních-fondu-a-Fondu-s>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.e.]. Tématické operační programy/OP Životní prostředí, 2012. *Strukturální fondy EU.cz* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2012. Věstník veřejných zakázek, 2012. *Portál veřejných zakázek* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2017-01-26]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Informacni-systemy-a-elektronicke-vzdelavani/Information-System-on-Public-Contracts/Uverejnovaci-subsystem>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.f]. Tématické operační programy/OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-11-14]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.g.]. Programové období 2007-2013, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.h.]. Programové období 2007-2013, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.i.]. Strategické obecné zásady společenství - česká verze: Programové období 2007-2013, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Dokumenty/Legislativa/Strategicke-obecne-zasady-Spolecenstvi-ceska-ver>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006. Návrh národního rozvojového plánu České republiky, 2006. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-10-21]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/923285ce-892f-4458-a23a-c257f867523a/Navrh-Narodniho-rozvojoveho-planu-Ceske-republiky_923285ce-892f-4458-a23a-c257f867523a.pdf?ext=.pdf.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2007. Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013-verze červenec 2007: Strategické dokumenty, 2007. *Strukturální fondy EU.cz* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/c81992d9-a5a7-4382-a859-a7ec13e9d654/Narodni-strategicky-referencni-ramec-CJ-cervenec>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.j.]. Tématické operační programy/OP Doprava, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy->

[EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Doprava](https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Doprava)

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.k]. Tematické operační programy/OP Životní prostředí, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.l]. Tematické operační programy/OP Podnikání a inovace, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Podnikani-a-inovace>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.m]. Tematické operační programy/OP Výzkum a vývoj pro inovace, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2016-11-14]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.n]. Tematické operační programy/OP Lidské zdroje a zaměstnanost, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-11-14]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.o]. Tematické operační programy/OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-11-14]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.p]. Tematické operační programy/OP Technická pomoc, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Technicka-pomoc>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, [b.r.q]. Iniciativy-Společenství/EQUAL, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2016-12-12].

Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Iniciativy-Spolecenstvi/EQUAL>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, [b.r.r]. Předvstupní nástroje, 2012. *Strukturální fondy EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Predvstupni-nastroje/Phare>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006. Regiony se soustředěnou podporou státu, 2006. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2017-02-22]. Dostupné z:

<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/sub1.html>

RADA EVROPSKÉ UNIE, 2006. Nařízení rady (ES) č. 1083/2006, 2006. *Strukturální fondy EU* [online]. Brusel: Rada Evropské unie [cit. 2016-11-12]. Dostupné z:

[http://www.dotaceeu.cz/getmedia/bbbc2f4d-c793-498f-8636-8a33bf043f2e/Narizeni-Rady-\(ES\)_bbbc2f4d-c793-498f-8636-8a33bf043f2e](http://www.dotaceeu.cz/getmedia/bbbc2f4d-c793-498f-8636-8a33bf043f2e/Narizeni-Rady-(ES)_bbbc2f4d-c793-498f-8636-8a33bf043f2e)

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, 2007. Euroskop.cz - Lisabonská smlouva: *EUROSKOP.cz* [online], 2007. Brusel (Belgie): Praha: Vláda ČR [cit. 2016-09-20].

Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/738-lisabonska_smlouva.pdf

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, 2015. Změny v období 2014-2020, 2015. *Euroskop.cz* [online]. Praha: Vláda České republiky [cit. 2017-02-20]. Dostupné z:

<https://www.euroskop.cz/9220/sekce/zmeny-v-obdobi-2014-2020/>